KADINLARIN SESİ

eşitlik
toplumsal ilerleme
ve barış için

SAYI 54 • YIL 5 10 TL AYLIK DERGİ Ocak 1980

İlerici kadın hareketi sürüyor!

Savaşımımızı 1980'de daha da yükselteceğiz

bu sayıda

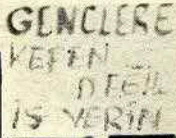

KADINLARIN SESİ

SAYI : 54
OCAK 1980

Sahibi : Bakiye Beria Onger / Sorumlu Yazı İşleri Md: Berrin Uyar / Adres : Babıali Cad. Tasvire Han Kat: 2, No: 26 Cağaloğlu-İstanbul-Türkiye / Abone fiyatları : Yurt içi 1 yıllık : 120 TL., 6 aylık : 60 TL. Yurt dışı : 1 yıllık : 20 DM. / Film : Tab Grafik / Dizgi : Met-Er / Baskı : Maden-İş Ofset Tesisleri / Türkiye Dağıtımı : Temel Dağıtım / Posta Çeki Hesap No : 110906 / Banka Hesap No : Yapı ve Kredi Bankası Çemberlitaş Şubesi : 1890 /09 Tarihi: 11.1.1980
FİYATI : 10 TL.

Haydi, barış ve demokrasinin korunması için eylem birliğine!

İlerici, demokrat bilim adamı Profesör Cavit Orhan Tütengil öldürüldü. Beşiktaş'ta ilericilerin devam ettikleri bir kahvede patlayan bomba sonucu 5 kişi öldü, onlarca kişi de ağır yaralandı. Yoğunlaşan saldırılar üzerine İstanbul'da yapılan aramalarda MHP ve ÜGD'nin çeşitli binalarında, araçlarında faşist bir saldırı sonucu öldürülen Tütengil'in ve öldürülmeleri planlanan İstanbul Barosu Başkanı Orhan Apaydın da dahil birçok bilim adamı ve ilericinin adlarının bulunduğu listeler, silahlar, bombalar ve belgeler ele geçirildi.

Terörün kaynağı apaçık ortadayken ve bu mahkemelerce de birçok kez kanıtlanmışken, MC'nin başı Demirel teşhisini koydu: «Anarşinin kaynağı komünizmdir» dedi. Böylece gerici-faşist güçleri koruyarak **esas hedeflerinin ilerici, devrimci, demokrasiden yana güçleri ezmek olduğunu gösterdi.**

Bunun için de baskıcı yasa değişiklikleri öne sürerek, sıkıyönetimin, polisin yetkilerini artırarak, bütün demokratik örgütleri kapattırarak, ilericileri sorgusuz, sualsiz tutuklatıp hapislere attırmak için DGM'leri kurdurarak hedefini gerçekleştirmek istiyor.

Demirel bu amacına ulaşmak için gerici-faşist partilerin desteğini aldı. Ama bununla yetinmiyor. CHP'yi de yanına çekmek istiyor. Böylelikle daha geniş bir kitle desteğine sahip olmayı ve aynı zamanda CHP'yi MC partileriyle işbirliğine sokarak daha sağa çekmeyi amaçlıyor. İktidardayken de demokrasi güçleriyle işbirliğinden kaçan CHP üst yönetimi özellikle DGM'ler konusunda olmak üzere açıkça olmasa da bu çağrıya evet diyerek, eski sağ politikasını sürdürmeye devam ediyor.

Buna karşılık CHP içinde ilerici, yurtsever güçler ise bütün baskıcı önlemlere, DGM'lere karşı çıkarak demokrasi güçlerinin safında yerlerini alıyorlar.

Oysa iyice tırmandırılıp açık olmasa da egemen hale getirilmeye çalışılan faşizm karşısında bütün anti-faşist güçlerin birliği zorunludur. Bunun için ne bahane ile olursa olsun, sadece tekellerin ve emperyalizmin çıkarlarını koruyacak olan bu tür girişimlere hiç bir şekilde destek verilmemelidir. Bütün demokrasiden yana güçler halkımızın yanında yer almalıdır.

Demirel'in 3. MC'sine ve onun dayandığı işbirlikçi, tekellere, emperyalizme karşı eylem birliği her alanda sağlanmaya, güçlenmeye başlamıştır. Toplu sözleşme savaşımında işverenlere karşı sendikalar arası eylem birliği giderek faşist teröre karşı genişlemektedir. Sosyalist partiler, demokrasi güçleri eylem birliğini barış için, demokrasi için yükseltmektedirler.

Görevimiz halkımıza gerçekleri anlatmak, DGM'lere bütün baskı yasalarının çıkarılması girişimlerine karşı çıkmaktır. Ulusal Demokratik Cephe'nin yolunu açacak eylem birliklerini daha da genişletmektir.

faşist terör işsizlik pahalılık ve TÜRKİYE

1979'da artan fasist saldırılar ve cinayetler sonunda .1.1.19.. kişi hayatını kaybetti. Bir o kadarı da yaralandı, sakat kaldı. Artık faşist saldırılar yalnız ilericilere, yurtseverlere değil, halkı sindirmek amacıyla, faşist olmayan herkese yöneldi.

● Milliyet Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Abdi İpekçi'nin, Profesör Ümit Yaşar Doğanay'ın, Profesör Cavit Orhan Tütengil'in öldürülmesi,

● İstanbul'da Bayrampaşa, Ortaköy, Küçükçekmece, Küçükköy, Ankara'da Etlik, Piyangotepe semtlerinde kahvelerin taranması,

● Atatürk Eğitim Enstitüsü'nün, Bakırköy Halkevinin, Beşiktaş'ta bir kahvenin bombalanması,

● Seydişehir, Manisa, Kayseri gibi il ve ilçelerde yeni Kahramanmaraşların yaratılmak istenmesi, faşist saldırının kimlere yöneldiğini, boyutlarını gösteren belirgin örneklerdir.

CHP ağırlıklı hükümet, 1979 yılında da yine IMF'lerin, Dünya Bankalarının dayatmalarına boyun eğdi. NATO'culuk, sıkıyönetimcilik, kemerleri sıkma politikasıyla işçilerin, emekçilerin istemlerine sırt çevirdi. Tekellerden yana tavır alarak bunalımın yükünü halkın sırtına yükledi.

Faşist saldırılara karşı kör ve sağır kalarak, ilerici, demokratik yığın örgütleri ve kişiler üzerinde baskıyı yoğunlaştırdı. Eli kanlı örgütlerin kapıları açıkken, İKD'yi, TÜS-DER'i kapattı.

CHP üst yönetiminin bu tavrı, 14 Ekim seçimlerinde tabanının desteğini kaybetmesine ve seçimlerde gerici, faşist partilerin oylarının yükselmesine neden oldu.

Yeni MC Demirel başkanlığında kuruldu. Faşist parti ve örgüt binalarından yüzlerce cinayet kanıtı ortaya çıkarken, ilerici örgütler, İGD, İLD, Genç Öncü kapatıldı. Yeni baskı yasaları gündeme getirildi.

İşsizliğin, pahalılığın arttığı, parababalarının kârlarına kâr kattığı bir yılı geride bıraktık. Bu yıl içerisinde;

● Enflasyon oranı % 48,9 olarak açıklanmasına rağmen % 80'i geçti.

● Nisan ayında asgari ücret net 2200 liradan 3700 liraya çıkarıldı. Fiyat artışları % 140'ı aştığı halde, bir kişinin yaşamasına bile yetmeyen bu parada bir değişme olmadı.

● Kârlarının % 100'e ulaştığı-

Fabrikalar düşük kapasite ile çalışmasına rağmen...

İşadamlarının kârları bu yıl rekor düzeyde arttı

nı açıklayan, bu yılı da **altın yıl** olarak ilân eden parababaları, hammadde yokluğu, üretim düşüklüğü adı altında işyerlerini kapattılar. Binlerce işçiyi ve ailesini, işsizliğin kucağına attılar.

● İşsizler ordusu 3 milyonu aştı.

1979'da

1979 yılı, sınıf savaşımının, barış ve demokrasi savaşımının arttığı bir yıl oldu. Sosyalizm dünya yüzünde gelişti. Sosyalizmin gelişip güçlenmesi dünyada anti-faşist, anti-emperyalist, anti-tekel savaşı da güçlendirdi. Bazı ülkelerde faşist diktatörlükler devrildi. Bir kısmı ise emperyalizmden koparak sosyalizm yoluna girdiler.

Bu, emperyalizmin bunalımını artırdı, daha da saldırgan yaptı. Halkların savaşını ezmek, sömürüsünü arttırmak için yeni araçlar bulmaya yöneltti.

Son olarak ortaya çıkardığı ölüm füzeleri bunun somut örneğidir. Bir tek bu örnek emperyalizmin niyetlerini açıklamaya yetiyor. Emperyalizm hem Sovyetler Birliği'nin ardıcıl sürdürdüğü silahsızlanma görüşmelerini baltalamak, hem de halkların savaşımlarını e-

İlerici, yurtsever demokrasi güçleri, eylem ve cephe birliği yolunda savaşımlarını yükselttiler. Bu yolda önemli adımlar attılar.

● 8 Mart, Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlama toplantıları, kadın yürüyüşleri,

● İzmir, 1 Mayıs 1979,

● Soda işçilerinin Mersin-Ankara yürüyüşü,

● 30 Haziran «Ya İstiklâl Ya NATO» yürüyüşü,

● 20-23 Temmuz 1979, Kadın Yürüyüşü «İlerici Kadın Hareketi Durdurulamaz»

● MHP, ÜGD kapatılsın, faşist yuvaları dağıtılsın kampanyası,

● 18-26 Ağustos Faşizme Karşı Savaşım Haftası,

● 14 Ekim Seçim Kampanyası, Sultanahmet Mitingi,

● Sene boyunca sürdürülen UÇY çalışmaları,

● Ve Ölüm Füzelerine Hayır kampanyası.

Artan anti-demokratik baskılar, faşist katliamlar karşısında halkımızın kararlılığının, direnişkenliğinin ve savaşım gücünün yükseldiğini kanıtlıyorlar.

dünya ve türkiye

zerek kendine yeni kâr alanları yaratmak peşindedir.

Türkiye de dünyadaki bu gelişimin dışında kalmamıştır. Emperyalizmin bunalımı ülkemizi de etkilemiştir. Emperyalizmin, IMF'nin ve ülkedeki işbirlikçi tekellerin dayatmasıyla faşist terör tırmandırılmıştır. Halkımız açlığa, yoksulluğa mahkum edilmiştir. Anti-demokratik baskılar artmış, sıkıyönetimler sürdürülmüştür. Faşist terör halkın her kesimine yaygınlaştırılarak bilim adamından işçisine, memuruna, çocuğuna kadar binlerce kişi öldürülmüştür.

Ama ne yapsalar nafile... Ne dünyada ne de ülkemizde barış, demokrasi, bağımsızlık, toplumsal ilerleme ve sosyalizm savaşımı durmamıştır, durmayacaktır. 1979 yılı bunun örnekleriyle doludur.

SALT II DÜNYA BARIŞI YOLUNDA ÖNEMLİ BİR ADIM

18 Haziran 1979, dünya barışı açısından önemli bir gün. Bugün SSCB ve ABD arasında stratejik silahların üretiminin sınırlandırılmasını sağlayacak SALT II anlaşması imzalandı. Dünya barış güçlerinin desteklediği bu anlaşma ABD Senatosu tarafından kabul edilmedi.

İRAN'DA 37 YILLIK ŞAH SALTANATI SONA ERDİ

37 yıldır İran halkına kan kusturan Şah, kitlelerin yığınsal savaşımı karşısında, kurtuluşu ABD'ye kaçmakta buldu. Şah'ı kovan İran halkı, ABD emperyalizmine, gericiliğe karşı savaşımını sürdürüyor. Yeni demokratik haklar, daha demokratik bir düzen için savaşım bayrağını yükseltiyor.

MAOCU ÇİN, SOSYALİST VİETNAM'A SALDIRIYOR

Maocu Çin, sosyalizmi kurma yolunda ilerleyen Sosyalist Vietnam Halk Cumhuriyeti'ne saldırdı. Bu saldırı, emperyalist güçlerin yanında yer alan Çin yönetiminin gerici yüzünü bir kez daha gösterdi. Ancak yiğit Vietnam halkı, yıllarca kanıyla, canıyla kazandığı özgürlüğünü yine savaşarak korudu.

FİLİSTİN HALKI B.M.'DE TEMSİL EDİLDİ

Filistin halkının emperyalizme ve siyonizme karşı savaşımı sürüyor. Birleşmiş Milletler'de, Filistin halkının, Filistin Kurtuluş Örgütü tarafından temsil edilmesinin kabulü, bu savaşımın ürünlerinden biridir. Dünya barış güçleri Filistin halkının yanındadır. Türkiye'de de FKÖ'nün temsilciliğinin açılması barış güçleri açısından önemli bir kazanımdır.

NİKARAGUA HALKININ ZAFERİ

18 Ağustosta Nikaragua halkı, Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi önderliğinde Somoza diktatörlüğüne son verdi. İktidara tüm yurtsever güçlerin desteklediği Ulusal Demokratik Kurucu Hükümet geçti. Şimdi Nikaragua yurtsever güçleri, devrimin kazanımlarını korumak, geliştirmek yolunda savaşım veriyor.

KAMBOÇYA HALKINI GÜZEL GÜNLER BEKLİYOR

3 Ocakta Kamboçya halkı, 3 milyon Kamboçyalıyı katleden Çin'in kuklası, gerici Pol Pot rejimini devirdi. Ulusal Birlik Cephesi önderliğinde verilen bu savaşım, Kamboçya halkına sosyalizme giden yolu açtı.

«1980'den ne bekliyorsunuz?»

Fatma PEKAY (Memur)

Ne bekleyeceğimi bilemiyor musun kardeşim? Her şeyden önce can güvenliği istiyorum. Benim de 3 çocuğum var, anaların gözyaşlarının dinmesini istiyorum. Ayrıca dar gelirli bir yurttaş olarak bu hayat pahalılığı artık yetti, canımıza tak etti diyorum.

Mehmet CANDAN (Sırt hamalı)

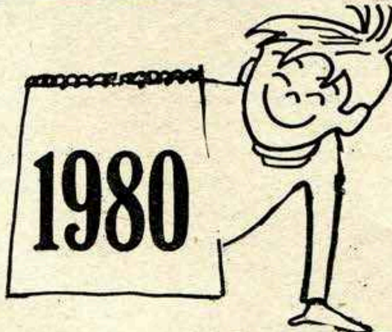
Benim işim çok zor. 1980'de rahat, düzenli bir işim olsun, akşam işim bitiğinde gideceğim doğru dürüst bir yerim olsun istiyorum. Pahalılık, karaborsa çok. Bunlar olmasın. Durmadan insanlar öldürülüyor. İnsanlar öldürülmesin. Birlik olsun, birbirlerini sevsinler.

Aydın AYAN (Asistan)

1980 yılından ve daha sonraki yıllardan çok şeyler bekliyorum ama somut gerçekleşebilecek şeyler konusunda çok iyimser değilim. Bu konuda yalnızca dileklerim olabilir.

Baskı, zulüm ve işkencenin uygulayıcısı olan, 'faşist katillerin savunuculuğunu yapan 3. MC'nin başta bulunduğu bu dönemden 'öğrenim özgürlüğü can güvenliği' konusunda bir şey beklemiyorum. Yalnızca demokratik güçlerden bu konuda 1980'de ve gelecekte çok şeyler bekleyebiliriz. Faşist güçlere karşı örgütlü savaşım ve daha güzel, yaşanılası bir dünyanın kurulması için bilinçli ve dirençli bir mücadele...

Hediye İPEK (Ev kadını)

Ne bekleyelim. Her şeyden önce birbirlerini öldürmesinler. Kan dökülmesin. Gençlere yazık oluyor. Kimse öldürülmesin. Bir de pahalılık olmasın, yoksulların durumu düzelsin. Biraz da bizi görsünler. Onların boğazı var, bizim de boğazımız var. Onların evi varsa, bizim de olsun. Benim beyim bekçidir. Kiralar çok pahalı. Aldığımız bütün maaş kiraya gidiyor. Daha ne diyeyim. Bunlar düzelirse çok memnun olacağız.

Semiha ENGİN (İşçi)

Herkes gibi ben de önümüzdeki yıl terörün, pahalılığın, işsizliğin bitmesini isteyebilirdim. Ama gerçekleşmeyeceğini bildiğim için söylemiyorum. Ama bir tek dileğim var ki o da tüm tekstil işçilerinin tek bir sendika çatısı altında birleşmesidir.

biz sorduk onlar söyledi

Oya BAYDAR (Gazeteci)

Yeni bir yıl, kanımca, adına emperyalist - kapitalist sistem dediğimiz sömürü, yıkım düzeninin sonuna bir adım daha yaklaşmak demek. Yeni bir yıldan kişisel beklentilerimiz elbette yok. Yeni yılın emperyalizmin, kapitalizmin gerileyiş sürecinde yeni adımlar getireceğine, savaşsız, sömürüsüz bir dünya için yeryüzünün dört bucağında savaş veren demokrasi, bağımsızlık, sosyalizm, barış ve toplumsal ilerleme güçlerine yeni kazanımlar getireceğine inancımız ise tam. Evlât acılarının son bulacağı diyemiyoruz ama daha da azalacağı, sömürünün daha da kısıtlanacağı, savaşımımızın daha da güçleneceği bir yeni yıl var önümüzde. Zafere bizleri bir adım daha yaklaştıran bu yeni yıl. Tüm demokrasi savaşçılarına, tüm ilericilere, yurtseverlere, demokratlara, sosyalistlere kutlu olsun 1980...

İNSANLAR SİZLERİ ÇAĞIRIYORUM ;
KİTAPLAR, AĞAÇLAR VE BALIKLAR İÇİN,
BUĞDAY TANESİ, PİRİNÇ TANESİ
VE GÜNEŞLİ SOKAKLAR İÇİN,
ÜZÜM KARASI SAÇLAR, SAMAN SARISI SAÇLAR
VE ÇOCUKLAR İÇİN.

sömürüye vura vura

Sendikalar, demokratik kuruluşlar,sosyalist partiler, basın yayın organları, ilerici ve demokratlar üzerinde baskı ve terörün alabildiğine yoğunlaştığı günümüzde başta sendikalar olmak üzere ilerici güçler, siyasi partiler eylem birliği yolunda başarılı adımlar atıyorlar. DİSK'e, TÜRK-İŞ'e bağlı ve bağımsız sendikalar tekellere karşı eylem birliklerini kuruyorlar.

TÜRK-İŞ'e bağlı Teksif ve DİSK'e bağlı Tekstil Sendikaları arasında Toplu sözleşmeler imzalanmadan önce sürdürülen eylem birliği görüşmeleri sırasında her iki sendikanın üyeleri ile röportaj yaparak eylem birliği konusunda düşüncelerini sorduk.

eylem birliği için ne dediler?

BİR TEKSİF ÜYESİ

Bizim de görevlerimiz var...

Kapıyı çalıyoruz. Tertemiz yüzlü bir teyze açıyor bize. Odaya girdiğimizde hiç yabancılık çekmiyoruz. Her yer tertemiz, pırıl pırıl. Kendini tanıtıyor teyze: **«Adım Fikret Üçyıldız, 14 yıldır İplik Fabrikasında çalışıyorum.»** Yanında da kızı Ayşe var. O da 11 yıldır aynı fabrikadaymış. Kendileri ile yaklaşan toplu sözleşme dönemi üzerine konuşmak istediğimizi söylüyoruz.

Kadınların Sesi — Teyzeciğim, işyerinizde hangi sendika yetkili?

Fikret Teyze — **«Türk-İş'e bağlı Teksif Sendikası. Ama daha önceleri DİSK - Tekstil'e bağlıydık. 1976 yılında DGM'ye karşı yaptığımız direnişten sonra bazı arkadaşlarımızı işten attılar. Ondan sonra başsız kaldık, o arada da Teksif yetkiyi aldı.»**

K.S. — Teyzeciğim, toplu sözleşme dönemine girdik. Bu konuda işyerinizde ne gibi çalışmalar yürütülüyor?

Fikret Teyze — **«Evlâdım, size ne diyeyim bilmiyorum. Çünkü bugüne kadar hiç bir şey yapılmadı. Sendika yöneticilerinin yüzünü görmek kısmet olmuyor. Temsilciler ise sanki bize düşman.»**

Ayşe söze katılıyor — **«İnanın temsilcileri nasıl seçtiğimizi bugün bile düşünüyorum. Öyle temsilciler ki sanki bizim değil de, işverenlerin temsilcileri. Ama herhalde bir dahaki döneme kesinlikle seçmeyeceğiz kendilerini. Tüm işçi arkadaşlar aynı fikirdeler.»**

Fikret Teyze — **«Evlâdım, temsilciler, geçenlerde bir grup arkadaşımızı, bozgunculuk yapıyorlar diye işverene şikâyet etmişler. Hatta şikâyet edenlerin başında Teksif şubesinin başkanı da var. Artık siz düşünün toplu sözleşmelerde bizim hakkımızı nasıl savunacaklar.»**

K.S. — Peki sendikanız işverenlerden neler isteyeceklermiş, hiç sormuyor musunuz?

Fikret Teyze — **«Sormaz olur muyuz evlâdım. Ama cevap veren yok. Yalnız bazı arkadaşlardan duyuyoruz, 4 maaş ikramiye, kömür parası falan alacaklarmış. Geçen dönem, yakacak paramız yoktu da. Başka bir şey bilmiyoruz.»**

K.S. — Duymuşsunuzdur, Tekstil sendikası, Teksif'e patronlarına karşı eylembirliği çağrısında bulunmuştu. Bu konuda neler düşünüyorsunuz? Bu birlik nasıl sağlanabilir?

Ayşe — **«Birlik çok güzel bir şey. Ama öncelikle sendikalarımızın yöneticileri arasında gerçekleştirilmeli. Ama elbette, biz işçilere düşen birçok görev de var. Eğer Teksif gelir de bize: "Biz işçilere daha iyi haklar almak için Tekstil Sendikası ile eylembirliği yapacağız" derse sevinerek desteklerim. Grev yapılacaksa yaparım. Bütün arkadaşların da benim gibi düşüneceklerinden hiç kuşkum yok.»**

Fikret Teyze ile Ayşe'nin işe gitme zamanları gelmişti. Hep birlikte kalktık. En son söz olarak şunu söylediler: **«Gönlümüz yine Tekstil'de.»**

BİR TEKSTİL ÜYESİ

Eylem birliği için biz de tabanda çalışmalıyız!

Triko Mısırlı'dan Semiha ve Huriye, VOG BALİ'den Sabahat var karşımızda. İşten yeni çıkmışlar Koca bir günün yorgunluğu var üzerlerinde. Hemen konuşmaya başlıyoruz.

Kadınların Sesi — Toplu sözleşme çalışmaları nasıl gidiyor?

Semiha — **Biliyorsunuz bizim işyerlerimiz DİSK - Tekstil'e bağlı. Sendikamız çok önceleri, işyerlerinde birer komite oluşturmuştu. Bu komitelerin görevi esas olarak işyerinin her türlü sorunu ile ilgilenmektir. Ama son dönemde 5-3 kişi sadece toplu sözleşme görüşmeleri, işçilerin talepleri, işverenin toplu sözleşmelerdeki tavırlarını izliyor, arkadaşlara bilgi veriyor.**

K.S. — Toplu sözleşmelerde ne gibi haklar talep ediyorsunuz?

Sabahat — **Bizim için en önemli şey 13 ve 17. maddelerin yürürlükten kaldırılması, yani iş güvencesinin sağlanması. Elbetteki daha yüksek ücretler de isteklerimiz arasında.**

Huriye atılıyor: **İş saatlerinin kısaltılmasını istiyoruz. Daha çok kitap okumak için** diye ekliyor.

Hep birlikte gülüşüyoruz. Sakın çeyiz düzmek için olmasın diye. Ama Huriye ısrarlı: **Bizim çeyizle işimiz yok, kitap okumak istiyoruz** diyor.

K.S. — Tekstil'in Teksif'e yaptığı eylembirliği çağrısını biliyorsunuzdur. Bu konuda neler düşünüyorsunuz?

Semiha — **Biliyoruz tabii, çünkü bu çağrı, tabanda tartışıldıktan sonra yapıldı. Böyle bir eylembirliğini tüm Tekstil'li arkadaşlar çok zorunlu görüyorlar. Çünkü, 50 bin kişinin patronlara karşı koyması var, 100 bin kişinin karşı koyması var. Birlik olunca güçlü oluruz. Ama ne yazık ki Teksif, eylembirliğine hayır dedi.**

K. S. — Teksif, iki sendika birleşmelidir diyor, ne dersiniz?

Sabahat — **Birleşmeli ama nasıl? Burası önemli. Eğer Tekstil Sendikasının ilkelerini kabul edeceklerse elbette çok güzel. Meselâ, DİSK çatısı altında birleşmeyi kabul ediyorlar mı? Tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesini benimsiyorlar mı? Bunun gibi pek çok konu var. Eğer bunlarda anlaşılırsa, niye birleşilmesin?**

Huriye söze katılıyor: **Öyle diyorsunuz ama, gazetelerde okuduk, Teksif yöneticileri, işverenlerle, hemen hemen bütün maddeler üzerinde anlaştıklarını söylüyorlar. Yakında sözleşmeyi imzalayacaklarmış. Böylece biz Tekstil'li işçileri, patronların karşısında yalnız bırakacaklar. Yani pek samimi görünmüyorlar.**

K.S. — Bu tür bir birlik nasıl gerçekleşebilir?

Semiha — **Bu iki türlü olabilir. Hem sendikalarımızın yönetimleri görüşmeler yapabilirler. Hem de biz tabandaki işçiler, aramızda, eylembirliğini sağlama yolunda çalışmalar yapabiliriz.**

Sabahat — **Meselâ, biz kadınlar olarak, mahallemizde oturan diğer sendikalara bağlı işçilerle konuşuyoruz, evlerine gidiyoruz, «patronlara karşı birlikte mücadele edelim, böylece daha çok hak elde edebiliriz» diyoruz. Birlikte greve çıkalım diyoruz. Bir yandan da fabrikalarımızdaki toplu sözleşme komiteleri, diğer işyerlerindeki işçi arkadaşlarla görüşmeler yapıyorlar, Bakalım sonuç ne olacak?**

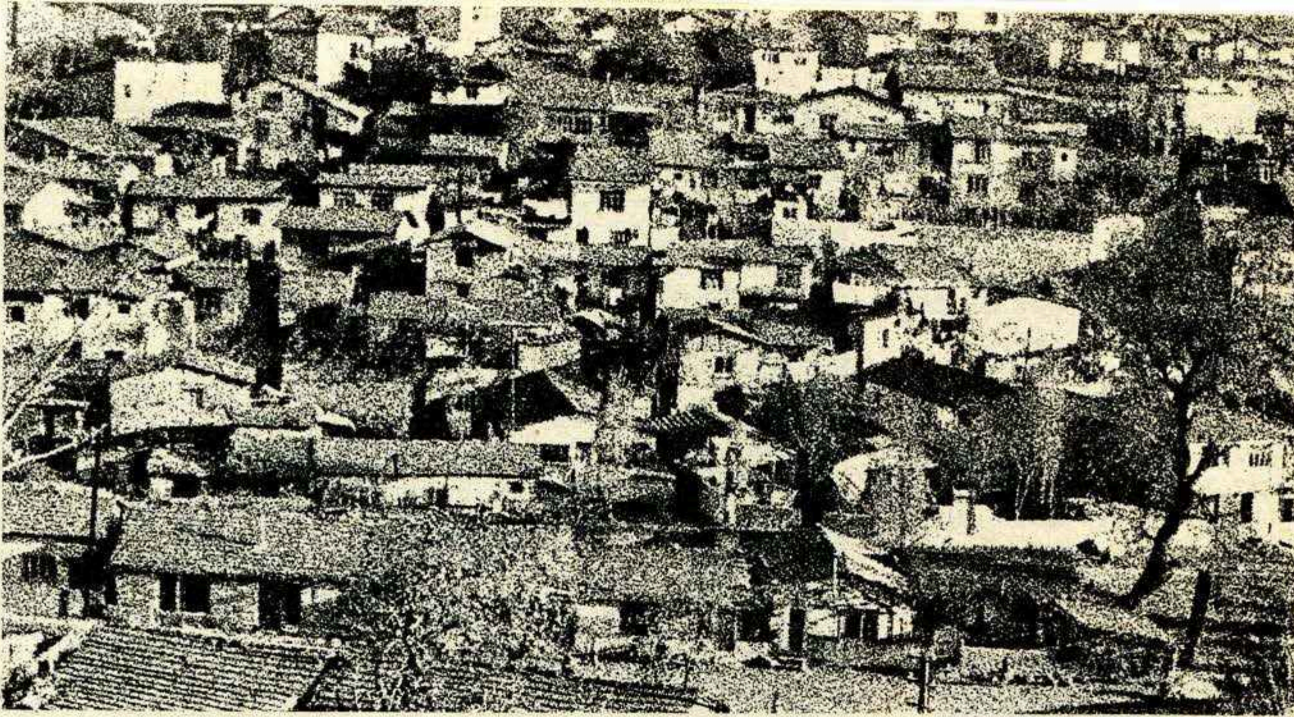
Semiha — **Sonsöz olarak şunu söylemek isterim. Bu eylembirliği yalnız Teksif'le Tekstil arasında kalmamalı. Bütün sendikalar, hatta sendikasız işçiler birleşmeli. Patronlara karşı birlikte mücadele edilmeli. Birlikte uyuşmazlığa gidilmeli, gidilecekse, birlikte greve çıkılmalı. O zaman alamayacağımız hak olamaz sanırım. Kısacası biz Tekstil Sendikasına bağlı işçiler olarak kararlıyız, güçlüyüz, birlik içindeyiz. Tüm işçi arkadaşları, patronlara karşı birlikte hareket etmeye çağırıyoruz!**

ANALIK HAKLARI TOPLU SÖZLEŞMELERLE HAYATA GEÇİRİLİYOR

Bank-Sen'de Savaşım Veren Emekçiler, Doğum İzinlerini 5 Aya Çıkarttılar

Bank-Sen ile Garanti Bankası arasında imzalanan toplu sözleşme ile dört bin emekçi banka işkolunda yüksek ekonomik ve sosyal haklar elde ettiler.

Özellikle kadın emekçiler açısından önemli kazanımlar getiren sözleşmeye göre doğum izinleri doğumdan önce 2 ay, doğumdan sonra üç ay olmak üzere beş aya çıkarılmış, ücretli doğum iznine ek olarak bir ay da ücretli senelik izin alınmıştır. Yasada 1 saat olan emzirme izni 2 saate çıkarılmış, sendika üyelerinin çocuklarını gönül rahatlığıyla gönderebilecekleri bölgesel kreşlerin açılması yolunda ileri bir adım atılmıştır. Amaç, tüm Bank-Sen üyesi emekçilerin bağlı olduğu, aynı bölgede faaliyet gösteren işyerlerinde işverenlerin ortaklaşa kuracakları, denetimleri sendikaca sağlanacak olan bölgesel kreşlerin açılmasını sağlamaktır. 0-6 yaş arasında çocukları olan emekçi kadınlar için çocuk başına 750 lira da aylık kreş yardımı sağlanmıştır.

bozuk kemerliler bir değil bin değil milyonlarca

İstanbul büyük bir şehir, 5 milyon kişi yaşıyor içinde. Ama nasıl yaşıyor? Kimileri bu tarihi güzel şehrin tüm nimetlerinden yararlanarak gününü gün ederek. Kimileri ise İstanbul'un tüm sıkıntısını, dertlerini omuzlarında taşıyarak.

Gelin şimdi biz, bu gününü gün edenleri bir kenara bırakalım. Onun yerine, çektikleri sıkıntılardan omuzları çökmüş, evinden, köyünden kopup da kapağı bu «Umut» şehrine atmışların sesine bir kulak verelim.

Onlar çok uzaktan geldiler. Bu şehre yerleştiler. Aslında pek o anlatılan büyük İstanbul'a benzemiyordu oturdukları yer. Minibüsten indikten sonra 10 dakika çamurlu bir yolda yürüyordunuz. Sonra karşınıza bir tepe çıkıveriyordu. İşte yeni yuvaları buradaydı. Burası Bozukkemer mahallesiydi.

Emine'nin önce kocası gelmiş buraya. Sonra da Emine gelmiş.

— Emine, neden buraya geldiniz?

— **Geldik işte. Mal durumu iyi değildi, toprağımız yoktu, geldik işte.**

— Kim karar verdi buraya gelmenize?

— **Adam geldi çalıştı, sonra da beni buraya getirdi.**

— Evinizi nasıl yaptınız?

— **2-3 sene oldu yapalı. O zaman 15-20 bine çıktı. Şimdi yapılsa en aşağı 100 bin lira. Biz şimdi bir tuvalet ekledik, 40 bin liraya çıktı.**

Emine'nin konuşmasından da anlaşıldığı gibi şehire göç edildiği zaman ilk iş barınacak bir yer bulmak. Yüksek kiralarla boy ölçüşemeyeceğini anlayan emekçi aileleri ellerinde avuçlarında olanla hemen bir gecekondu yapmaya başlıyor. Onlar için konforu bir yana bırakın, sağlığa uygun, temel ihtiyaçlara cevap verecek bir ev yapabilmek söz konusu değil. Yeter ki başlarının üzerinde bir dam olsun. Şu kocaman, şu denizde bir su damlası kadar kaldıkları koca şehirde hiç olmazsa sokakta kalmasınlar. İşte bunun için önce dört duvar ve bir çatı yapılıyor ve yerleşiliyor. Mutfak, tuvalet ek odalar gelecekte yapılmak üzere bir kenara bırakılıyor. Tabi yaşam koşulları izin verirse...

Zehra'nın kocası sıvacı. Her şey yolunda giderse ayda 8 bin lira kazanabilirmiş. **«Ama»** diyor Zehra **«Pahalılıktan kimse ev yaptırmıyor. Bizimki de hep benim yanımda oturuyor. Biz de ne hayaller kurmuştuk eve ilâveler yaparız diye. Bir kömürlük bile yapamadık. Hoş yapsak da**

içine ne koyacağız. Daha kömür alamadık ki...»

Daha kömür alamadık ki!.. Ama bacım, karakış geldi. Soğukta oturulur mu?.. Oturulmaz elbet. Gülsüm naylon toplayıp, odunlarını öyle tutuşturuyormuş. Odada oturanların bir kısmı talaş, bir kısmı ise çalı çırpı yaktıklarını söylediler. Söz dönüp dolaşıp yokluğa, yoksulluğa geldi.

BİZİM KADINLARIMIZ ÇALIŞAMAZ...

Yanımızda bebeğinin kırkı daha bugün dolmuş Gülsüm oturuyor. Bu üçüncü çocuğu.

— Kocan ne iş yapar Gülsüm?

— İnşaat işçisi.

— Kışın ne yapıyor?

— Kışın gitmez ise, bir fabrikaya girer. Girmiş birkaç yere. Para azdır diye çıkmış. İnşaatta zordur. Yağmur oldu mu çalışamazsın. Evde durdun mu aç kalırsın.

— Aldığı parayla geçinebiliyor musunuz?

— Yok nerede? Borçlanıyoruz...

— Peki Gülsüm, çalışmayı düşünmüyor musun?

— Bana kalsa çalışırdım. Ama bizimkiler bırakmaz ki çalışayım. Beyim, bizim kadınlarımız çalışmaz diyor.

Aslında çalışmak konusunda çoğu kadın istekli. Aile bütçesine yapılacak ufak bir katkı hiç olmazsa yaşam düzeylerinin daha da gerilemesini yavaşlatacak. Biraz önce daha kömür bile alamadıklarını söyleyen Zehra'nın kocası da izin vermiyormuş çalışmasına.

— Bizim adam diyor gitme. Ben diyorum gitsem ne olur?. Yok diyor, sana güvenirim ama karşındaki namuslu mu?

NEDEN MUTLU DEĞİLİZ?

«Ben ve beyim çok mutluyuz» diye söze başladı Nazife. **«Daha doğrusu öyle olmamız gerekir. 30 yaşındayım ve 7 senedir evliyiz Hasan'la. Birbirimizi severek evlendik. 5 tane çocuğumuz var. Ama mutlu değiliz. Neden mi?**

Aybaşı geliyor, adam para alıyor. 7 bin lira para. 1500 lira bakkala, 1000 lira televizyon borcuna. Birkaç kuruş evde bir kenarda kalsın diyoruz, insanlık hali lâzım oluverir. Ama nerde? E, geriye ne kaldı?.. Terlik yok diyorum, süpürge yok, masa örtüsü diyorum. Kilim yoktur yerde diyorum. Hamam havlusu, kazan yoktur diyorum. Ne yapayım ben bunu? Her gün kavga ediyoruz. Aldığım parayı sana veriyorum, kafanı çalıştır, idare et diyor, kumarcı değilim, çaycı değilim, meyhaneci değilim. Nasıl idare edersen et diyor. Nasıl idare edeceksin? 13 yaşında kızım var. İki metre dantel yok evde.»

Akıl almaz bir şekilde artan hayat pahalılığı ailelerde büyük geçimsizlik yaratıyor. Şimdi sohbet ettiğimiz Bozkemerli kadınların birçoğu aileleri vermediğinden kaçıp da evlenmişler. Kimi mezhep ayırmalarından, kimi ise başlık parasından. Hayat pahalılığı ile birlikte başlık parasının da yükseldiğini anlatıyorlar.

GÜZEL BİR DÜĞÜNLE EVLENSEM

Hayriye, Bingöl'den ablasına Bozukkemer'e misafir gelmiş. Başlık parasından yakınıyor.

«Biz 11 kardeşiz, bunun 8'i kız. Yoksulluk içinde büyüttü bizi babam. Hayvan yetiştirilir bizim orada. Geçinmek değil de sürünmek bizimkisi. Ben de daha evlenemedim. Birçok kişi istedi ama onların hali de bizden farklı değil. Babam benim için 100 bin lira başlık parası istiyor. Anam da babam da yaşlandılar artık. O birkaç kuruşla hiç olmazsa şu ihtiyarlık günlerimi geçiririm diye hayal ediyor. Ama o parayı verecek kimse de yok.»

— Hayriye, o parayı verecek kimse olmadığına göre sen de ablan ve diğerleri gibi kaçacak mısın?

— Ben kaçmak istemiyorum. Güzel bir düğünüm olsun öyle evleneyim istiyorum. Aslında herkes bunu ister. Ama iş gelip hep aynı yere dayanıyor. Yoksulluk.

KÖYDE FAKİRLİKTEN KAÇTIK - BURAYA GELDİK BURADA AYNI FAKİRLİK BAŞIMIZDA

Yokluk, yoksulluktan söz açıldı mı, herkes o kadar dolu ki... Lâf lâfı kesiyor, dert üstüne dert yığılıyor:

«Siz kendiniz geldiniz, gördünüz. Çamurdur buraları, yol yok. Herkes dedi oyu bize verin, yolunuzu yapalım, ha bugün ha yarın. Yol yapılmadı. Sadece çakıl döktüler, sonra gelip oy verin devamını yapalım dediler. Hem vermezseniz kaçak aldığınız elektriğinizi kestiririz dediler. Cereyan olsa bari... Su haftada bir gün, ya da 10 günde bir akar. Biz de suları naylonlara doldururuz. Turşu gibi durur su naylonların içinde. Siz hiç zenginin evinde naylon gördünüz mü? Göremezsiniz, çünkü naylon yoksullara mahsustur.»

Nazife sözü Gülsüm'ün ağzından alıyor:

«Yoklar hep bize. Kuyruklarda biz bekleriz. Sen hiç bir zenginin kuyrukta yağ beklediğini gördün mü? Doktora gidersin. Biri gelir kaşları makyajlı, boyu posu tamam. Doktor der bana, sen bekle, bayan otursun derdini anlatsın. E, tabi benim elbisem, ayakkabım iyi değil, tülbent bağlıyorum.»

BÖYLE DEVAM MI ETSİN?

İşte Bozukkemerli kadınlar böyle anlattılar yaşamlarını. O Bozukkemer ki seçmen kütüklerini yazan memurlar bile uğramamış kıyısına. Bozukkemer bu bozuk düzenin bir parçası. Bozukkemerliler bir değil, bin değil, milyonlarca...

HAİN KURTTAN KİM KORKAR?

MESS'E KARŞI MADEN-İŞ'LE ELELE!

Bir tarafta Madeni Eşya işkolundaki parababalarının örgütü MESS, öbür yanda, Maden-İş üyesi 109 işyerinden 30.000 işçi arasında zorlu bir savaşım sürüyor.

1978 ve 1979'da altın yılını yaşayan, televizyonun, buzdolabının, çamaşır makinesinin, ampulun fiyatını bir yılda iki katına çıkartan MESS patronları, işçilere satın alma güçlerini koruyacak bir ücret zammını bile çok görüyor. Maden-İş'in teklif ettiği parasal isteklerin üçte birini kabul edeceğini söyleyen MESS patronları böylece tüketicileri aşırı zamlardan koruduklarını ilân ediyorlar. Ücretlerine zam isteyen işçilerle, tüketici dedikleri ev kadınları ve diğer emekçiler arasına kama sokmaya çalışıyorlar.

Oysa, memurlar katsayı, köylüler taban fiyatı artırımı istediğinde onları enflasyonu artırıp, pahalılık yaratmakla suçlayan yine aynı parababalarıdır.

Oysa işçilerin istedikleri zam, MESS patronları kârlarından biraz fedakârlık edecek olsalar, fiyatları hiç artırmadan karşılanabilir.

Fiyat artışlarının, pahalılığın, enflasyonun nedeni, ne işçi ücret zamları, ne katsayı artımı, ne de yüksek taban fiyatlarıdır. Yalnız ve yalnız holdinglerin, tekellerin aşırı kâr hırsıdır. Onlar tüm emekçilerin düşmanıdır.

Bu nedenle, tüm işçiler, memurlar, köylüler, tüm emekçiler, MESS'e karşı Maden-İş üyelerinin yanında yer almalı, onları desteklemelidirler.

İşçi yerine «işgören» diyerek, bir yanda işçi sınıfından duydukları korkuyu, öte yandan kendi işgörmezliklerini sergileyen MESS patronları, işçilerin 127 maddelik istemlerine 62 madde ile yanıt verirken, işçilerin kazanılmış sendikal, demokratik haklarını da geri almaya çalışmaktadırlar. Zorunlu fazla mesai gibi kölelik maddeleri dayatmaya çalışırken, işçi kadınlar için istenen doğum ve süt izinlerinin uzatılması, kreş gibi maddeleri tümüyle reddetmektedirler.

İşçilerin, aşına, ekmeğine, kazanılmış haklarına açık bir saldırı olan bu teklifi hazırlayan MESS Başkanı Turgut Özal, Demirel tarafından Başbakan Danışmanlığına getirilmiştir. Bu gerçek bile MESS patronlarının işçi haklarına böylesi bir saldırı için cesareti 3. MC'den aldığını açıkça göstermektedir.

Maden-İş üyelerinin zaferi, MESS'in ve 3. MC'nin yenilgisi olacaktır.

Metal işçileriyle dayanışma, 3. MC'ye ve onun programına karşı savaşımdan ayrılmaz.

Haydi, MESS'e karşı savaşım veren yiğit Maden-İş üyeleriyle dayanışmaya.

3. MC anarşi ve terörü engellemek bahanesi ile emekçi halk ve demokrasi güçleri üzerinde «devlet terörü» uygulamaya, «polis devleti» kurmaya hazırlanıyor. Bir yandan sıkıyönetimi yaygınlaştırmak ve sertleştirmek için elinden geleni yapan Demirel, öte yandan anarşiyi önleyecek reçete diye sınırlı demokrasinin bile canına okuyacak bir dizi yasa dayatmak istiyor.

DEMİREL'İN SAHTE REÇETELERİ

İşte 3. MC'nin reçetesi ve Demirel'in ilaçları :

1. Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulacak.

DGM'ler vurguncu holdingcilerin, silah kaçakçılarının, stokçu ve karaborsacıların **güvenlik içinde halkı soyup sömürmelerini**, faşistlerin rahatlıkla halka kan kusturmalarını, önlemek yerine, işini, aşını, hakkını korumak için direnen eşimizi, ev-

lâdımızı, kardeşimizi faşist 141. ve 142. maddelerle zindana attırmak için kurulan, yıldırım mahkemeleridir.

2. Polisin vazife ve selâhiyetleri arttırılacak.

Polis, mahkeme kararı olmadan, istediği zaman, istediği kişilerin üstlerini, evlerini ve işyerlerini arayabilecek. Suçsuz yurttaşlar, gelecekte suç işleyebilir veya suçlu zanlısı gibi gerekçelerle her an aranıp göz altına alınabilecek. Gece gündüz evimizde rahat uyku uyumak haram olacak. Her an eşimiz, kardesimiz, evlâdımız, sıcak yatağından koparılıp götürülebilecek.

3. Dernekler ve Sendikalar Yasası budanacak.

Sendika kurmak hakkından yoksun devlet memurları, polisler, sağlık emekçileri, öğretmenler, dernek de kuramayacak. Kurulu dernekleri kapatılacak.

Gençlik ve kadın derneklerinin, spor, kumar, eğlence, gezi, yardımseverlik işleri dışındaki çalışma ve eylemleri yasaklanacak. Demokratik derneklerin, işsizliğe, pahalılığa, silahlanmaya, emperyalizme, faşizme ve sömürüye karşı savaşım vermeleri, siyasi amaç taşıdığı gerekçesi ile suç sayılacak. «Fantom değil kreş», «silah değil süt», demek yasaklanacak. Ama bu yasa değişikliklerinin ÜGD gibi derneklerin zaten el altından yürüttüğü yasa dışı faşist terörü engellemekte hiç bir katkısı olmayacak.

4. Toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak hakkı, yeri ve zamanı, tamamen vali ve kaymakamların keyfine bağlı olacak.

5. Sendikaların gelir ve giderleri devletçe denetlenecek. Mali olanaklarını nerede ve nasıl kullanacağı, grev ödemelerinin miktarının ne kadar olacağı devletçe kararlaştırılacak.

6. Türk Ceza Yasasındaki ve diğer yasalardaki cezalar ağırlaştırılacak. İlerici ve demokratlar zindana atılırken, meydan gerici ve faşistlere kalacak.

Demirel gibi doktorlar ve böylesi reçetelerle terörün engellendiği ne Türkiye'de ne de dünyada görülmüştür. Ama böylesi yasalarla adım adım faşizmin yerleştiğine insanlık çok kez tanık olmuştur.

3. MC'nin amacı üzüm yemek değil, bağcıyı dövmektir. Faşist terörü engellemek değil, demokrasiyi ortadan tamamen kaldırmaktır.

Öyleyse, kadın-erkek halkımız için güncel görev, Demirel'in zaten hasta olan demokrasiyi, zehirleyip tamamen ortadan kaldıracak reçetesine karşı çıkmaktır.

Ülkemizde anarşi ve teröre geri gelmemek üzere son verecek, gerçek demokrasiyi kuracak doktor, işçi sınıfının öncülüğünde «Ulusal Demokratik Cephe»de birleşecek, ileri demokratik devrimle iktidara gelecek olan halkımızdan başkası değildir. Halkımızı faşist tehlikeden, bunalımdan ve emperyalizmden kurtaracak reçete ise, İleri Demokratik Devrim programıdır.

Nasiha Ömeroğlu, evli ve bir çocuk anası. Eve parça başına iş alıp çalışan emekçi bir kadın. Yaptığı iş, örülmüş, ana dikişleri bitmiş çocuk giysilerinin eksik yerlerini tamamlamak, ipliklerden temizlemek, varsa bazı yerlerini tığla süslemek, bitmiş, ütüye hazır hale getirmek. Bir an hepimize rahat bir iş gibi gelebilir. «Ne iyi. işini evde yapıyor. Bu arada evinin işini de yapar, çocuğuna da bakar.» diye düşünebiliriz. İşin o yanını bir de Nasiha'ya soralım. Gerçekten öyle mi?

"UYKU OLMASA 24 SAAT ÇALIŞACAĞIM"

"BAŞIM İŞTEN KALKMIYOR"

— Günde on-on iki saat çalışıyorum. Çalışmaktan evimin işlerine fazla zaman ayıramıyorum. Sabah 9.30'a kadar yapabildiğim kadarıyla evi toplayıp, yemeği ateşe koyuyorum. Ondan sonra başım işten kalkmıyor. Öğlen okuldan gelince oğlumu yediriyorum. Sonra gene iş. Komşuya giderken bile elime iş alıyorum. Herhalde uyumak diye bir şey olmasaydı günün 24 saatinde çalışacaktım. Eğer çocuğuma bakacak kimsem olsaydı, bırakabileceğim kreş olsaydı başka bir işte çalışmak isterdim. En azından cumartesi pazarımı bilirdim.

Evet, bir düşünün, Elinizde bir yün parçası. Bu parçanın iki üç yerini tığla işliyorsunuz. Veya bir kenarını düzeltiyorsunuz. Sonra bir ikincisini, sonra bir üçüncüsünü daha. Böyle onlarca, yirmilerce parça. Sürekli aynı işi dinlenmeden, bıkmadan, usanmadan yapmak, yapmak, yapmak...

— On iki senedir bu işi yapıyorum. Dinlenmeden, sürekli çalışmak sinirlerimi iyice yıprattı. Öyle anlar oluyor ki kendime hakim olamıyorum. Hiç olmayacak zamanda etrafımdakilere kızıyorum. Bağırıyorum. Bir köşede oynayan oğlumun yaptığı ufak bir gürültü beni rahatsız ediyor, onu dövdüğüm de oluyor. Neyse ki eşim hoşgörülü, çok anlayışlı bir insan. Yoksa aile yaşamımızda birtakım aksaklıklar olurdu.

«BIR DAHA İŞ ALAMAMA KORKUSU BİRLİĞİMİZİ ENGELLİYOR»

— Ben dört senedir aynı yerden iş alıyorum. Usta işçiyim. Hâlâ dört sene önceki fiyata iş yapıyorum. Acemi işçilerin durumu daha da kötü. Bana parça başına 2,5 lira veriyorlarsa, onlara 1,5-2 lira veriyorlar. Biraz zam istesen «İş isteyen çok, sen yapmazsan bir başkası yapar» diyorlar. Birkaç defa iş alanlarla konuştum. «Toplu halde iş almayalım. Bu işi biz yapmazsak mecburen ücretleri arttırırlar.» dedim. Kimse razı gelmedi. Kimisi «Senin ihtiyacın az herhalde. Benim ihtiyacım çok. Buradan aldığım parayla çocuğumun sütünü alsam, biraz meyve alsam yeter.» dedi. Kimisi «Bunun dediğine inanmayın. Ablaları, kardeşleri var. Bizi işimizden edip, kendi hısmını akrabasını işe aldıracak.» dedi. Birlik olsak muhakak parça başına en az 1-1,5 lira zam alırız. Ama korkudan, patron bize iş vermeyecek diye zammın lâfı bile olmuyor.

Eve iş alan kadınların sorunu sadece ücretlerin azlığı değil. Her an patronun işten çıkarma tehdidiyle karşı karşıyalar. Hastalansalar, işlerini zamanında götüremeseler işlerinden olurlar. Hiç bir güvenceleri, sigortaları, sendikal hakları dernekleri yoktur.

«HİÇ BİR SOSYAL GÜVENCEMİZ YOK»

— Sigortalı değiliz. Patron, «Sigortalanmak istiyorsanız sizi sigortalı gösteririm. Ama sigorta primlerinizi kendiniz öderseniz.» diyor. Bir zaman önce, eşim beni sigortalamak istedi. Ama bir hesap çıkardık, benim aldığım para, sigorta primlerini bile ödemeye yetmedi. Vazgeçtik. Patron, bırakın bizi, atölyesinde çalıştırdığı işçileri bile sigortalamıyor. Hastalansak, paramız varsa tedavi olabiliyoruz. Hastalanıp, işimizi zamanında götüremezsek bu arada işimizden oluyoruz.

Nasiha Ömeroğlu, sorunlarını işte böyle dile getiriyor. Çevremizde daha nice Nasihalar, Ayşeler, Fatmalar, Haticeler var. Tüp dolduran, yün ören, elektrik düğmesi yapan, dantel, tığ işleyen... Bu hep böyle sürecek mi? Bu sorunların çözümü yok mu? Elbette var. Bu sorunların çözümünü bir dahaki sayılarımızda tartışmak üzere...

anı yarışmamız sonuçlandı

YARIŞMA SONUÇLARI :
Büyük Ödül : SUZAN ÖZÇELİK
Birinci : HATİCE ÖZER
İkinci : NECMİYE ZENGİN
Üçüncü : CAVİDE ERDOĞAN
Dördüncü : CUMHURE TOPUZ

Dergimizin Mayıs ayında açtığı «İLERİCİ KADIN HAREKETİ 4 YAŞINDA» konulu anı yarışması sonuçlandı.

Anı Yarışması'na katılanlar arasından seçim yapmamız gerçekten güç oldu. Yurdun dört bir yanından yüzlerce işçi, emekçi, ev kadını, memur, öğretmenin gönderdiği yazıları okurken, ilerici kadın hareketinin, ülkemizin çilekeş kadınını nasıl kucakladığını, yaşama sevinci ve savaşım gücü verdiğini bir kez daha gördük.

Atılan tohum tutmuş ve ilerici kadın hareketi yurdun dört bir yanında eşitlik, ilerleme, barış ve demokrasi çiçekleri açmıştır.

Artık hiç bir güç böylesi kök salmış bir hareketi susturamayacaktır.

Bize anılarını gönderen tüm okuyucularımıza içten teşekkür ederiz. Bu sayımızda Büyük Ödülü verdiğimiz anıyı yayınlıyoruz.

"ikinci adres"

SUZAN ÖZÇELİK
İstanbul, mart 1979

Ben 1977 yılına kadar her şeyimi duaya, namaza, dinî yazılar okumaya borçlu bilirdim. Oysa yaşadığım gerçek hayat şartları bu düşüncemin yanlışlığını gösteriyordu. Yine de bu tutkuyu kafamdan atamaz, hayalle yetinirdim.

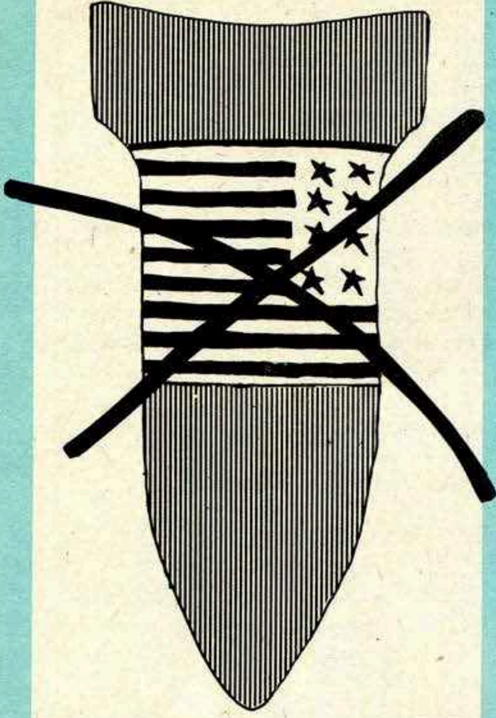
Kuşkusuz haksızlığa, eşitsizliğe karşıydım ama bunu aile içinde önlemeye çalışırdım. Bu yüzden bana sert ve saygısız denirdi. Erkeklerin küçümsemelerine karşı çıkardım. «Benden fazla neyiniz var?» derdim. Eşit hakkımız olduğunu söylerdim hep.

Kocam 1977'nin ocak ayında «ANA» romanını getirdi. Ve okumamı önerdi. Analar için yazılmış kitabın bulunduğunu gördüm, çok sevindim. 8 saat iş yapmadan okudum. Sayfa bitince öbür sayfayı çevirdim. Yaşamın gerçekliğini bu kitapta buldum. «İşte böyle şeylere katılırım» dedim içimden. Kocama anlattım hayret etti. Nasıl öyle çabuk okuduğumu... «Bana başka kitap getir» dedim. Benim içimdeki düşlerin ne olduğunu anlamıştı sanırım. Bu kez de «Çeliğe Su Verildi» kitabını getirdi. Onu da bir günde okudum. Ana romanı kadar sevdim.

Bir gece «Kadınların Sesi Gazetesi»ni getirdi. Ocak sayısı idi. Okumamı önerdi. Okudum. Hiç unutmam (Oğlum) adlı bir şiir mi, ağıt mı desem, bu şiiri okuyunca ve diğer sayfalarda bizim sorunlarımızın dile getirildiğini görünce, o an içime doğdu. Mektup yazıp yollayayım, beni de aralarına alsınlar diye. Nitekim yazdım. Büyük bir dosya kâğıdının iki tarafına dertlerimizi, olayları yazdım, beni de alın aranıza diye gönderdim mektubu.

5 Mart 1977 cumartesi günü saat 12'ye geliyordu, postacı mektup verdi. Açtım içinden iki davetiye çıktı. 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlama törenleri için. O an kendimi yeni doğmuş gibi hissettim. Evin içinde bir o yana bir bu yana dolaşıyordum ki kocam geldi. Kapıda karşıladım, müjdeledim. Muhakkak gitmem gerektiğini söyledim. Sevindi, «yoksa gazeteye mi yazdın, neler yazdın?» diye sordu. «Mektubun Mart sayısında çıkar» dedi. Ben ise endiye etmeye başladım. «Ya garip şeyler yazdıysam, gazeteye çıkar, kocam bana kızar» diye. Her gün kocama «gazeteyi ilk bana ver, açma» diye rica ettim. 8 Mart gecesine gittik. Orada eğlendik, öğrendik, coştum. Bu bizim gümünüzdü. Gazeteyi de aldık, açtım baktım gördüm ki beni dost olarak anmış. Mektubum «Dostlardan Mektup» köşesinde yayınlanmış. Çok mutlu oldum. Yine mektup yazarak üye olma şartlarını sordum. Cevabı 30 Nisan 1977 cumartesi günü geldi. Yine mektup yazıp, «ben durakları bilmem, bulamam derneği, sizden biri gelip üye yapsın, seminerlere katılayım, yürüyüşlere geleyim» diye.

Derken 17 Ekim 1977 tarihinde bir arkadaş gelerek üye yaptı. 12 Kasımda Tepebaşı Kazablanka Gazinosunda bir geceye götürdü. Orada arkadaşları tanıdım, sevdim. Benim etrafımı sardılar. Hepsi mektubumu okumuş, sevindim. Böylece devam etti. 22 Şubat 1978 tarihinde Basın-Yayın Komisyonunda görev verildi. Şube Kongresine katıldım. Konuşma hazırladım, konuştum. Çok heyecanlandım, havada uçuyorum sandım. Yine 2. Olağan Kongreye Genel Merkez delegesi oldum. Orada da konuşma yapmamı önerdiler. Kürsüye çıkınca kendini tanıt dediler. Ben heyecandan hangi şubeden olduğumu söyleyemedim. Artvin'in köylerinden olduğumu söyledim. O zamanki utancı hâlâ yaşıyorum. Hele o zamanki coşku her an aklımda. İKD sayesinde evden ve hayattan zevk almayı öğrendim. Mutlu oldum. Bu bana bir anı olmaktan çok cahillikten kurtuluşumu sağladı. Hayatın anlamını öğrendim. Beni karanlıktan çekip aydınlığı gösteren ikinci adresim ölünceye dek orasıdır.

ÖLÜM FÜZELERİNE HAYIR

Yurdumuzun dört bir yanından NATO Güney Komutanlığına postalanan kartlarda şöyle yazıyordu: «Ölüme, esarete ve açlığa karşı olduğum için NATO'ya ve füzelerine de karşıyım. Aşımızdan ve ekmeğimizden kesilenlerin ülkemizin kalkınması yerine insanları öldürecek silahlar yapılmasında kullanılmasını istemiyorum. Barış, bağımsızlık ve insanların mutlu geleceği için füzelere hayır diyorum»...

Geçen sayımızda da sözünü ettiğimiz gibi Dünya Barış Konseyi 27 Kasım'ı yeni nükleer füzelere karşı Uluslararası Eylem Günü ilân etti. Bu karar doğrultusunda birçok ülkede olduğu gibi Türkiye'de de Barış Derneği öncülüğünde bir kampanya açıldı. Barış Derneği bu doğrultuda tüm ilerici, demokrat ve barışsever güçlere çağrıda bulunarak eylem birliği önerdi. İçinde TİP, TSİP, pek çok sendika, demokratik kitle örgütü, köylü örgütü ve meslek kuruluşlarının da katılımıyla yurt çapında geniş bir eylem birliği oluşturuldu. Bu eylem birliğiyle 24 Kasım 1979'da İzmir'de düzenlenen miting ve yürüyüşe onbinlerce kişi katıldı. İzmir sokakları gün boyu NATO'ya, emperyalizme, silahlanmaya, yeni ölüm füzelerine karşı barış, bağımsızlık istemleriyle çınladı.

• 8 Aralık 1979 İzmit

• Almanya

• İtalya

• Hollanda

NATO'DAKİ ÇATLAK

13 Aralık'ta Brüksel'de toplanan NATO ülkeleri Dışişleri ve Savunma Bakanları toplanısında Pershing-2 ve Cruise ölüm füzelerinin üretilmesi ve bazı Avrupa ülkelerine yerleştirilmesine karar verildi. Türkiye Dışişleri Bakanı da Türkiye halkına bile sorulmadan Türkiye'nin bu kararı desteklediğini açıkladı.

Ama bu karar oybirliği ile alınamadı.

Belçika ve Hollanda halkı silahlanmaya karşı çıkarak bu füzelerin topraklarına yerleştirilmesini protesto etti. Bu ülkelerin hükümetleri kararı onaylayamadılar.

Norveç ve Danimarka hükümetleri de füzeler şu anda topraklarına yerleştirilmeyeceği halde yine halklarının karşı koymasıyla böylesi bir girişime karşı çıktılar. Bu kararın ertelenmesini, bu süre içinde Sovyetler Birliği ile Avrupa'da nükleer silahların sınırlandırılması görüşmelerinin yapılmasını istediler.

Bunlar da çok önemli iki gerçeği gözler önüne seriyor.

— **NATO üye ülkeleri arasında görüş ayrılıkları ve çatlaklar vardır. NATO'nun girişimleri tüm üyelerince kayıtsız şartsız desteklenmemektedir.**

— **Sovyetler Birliği'nin ardıcıl sürdürdüğü silahsızlanma savaşımının etkisi halklar üzerinde giderek artmaktadır. Benimsenmektedir.**

Amerika'nın, emperyalizmin oyunları açık; Yine **«Sovyet tehdidi»** yalanına sarılarak, yeni üreteceği silahlarla, çöküşünü, bunalımını durdurmak, yok etmek istiyor. Bu silahlarla, sosyalizmin gelişmesini durdurmak, ulusal kurtuluş hareketlerini ezmek istiyor. Halkları daha çok sömürmek için yeni fırsatlar yaratıyor.

Bu nedenle NATO'nun halkları ezme, dünya barışına darbeler indirici girişimlerine karşı koymak görevi her zamankinden daha çok dayatıyor. Barış savaşımını sürekli kılıyor.

Barış için, halkların mutlu geleceği için savaşımı öne çıkarıyor.

Belgimiz; **DÜNYADA BARIŞI KALICI KILMAK, SİLAHSIZLANMAYI GERÇEKLEŞTİRMEK İÇİN A B D ÖLÜM FÜZELERİNE HAYIR!**

ilerici kadın hareketinden haberler

ÇOCUKLARIMIZA KREŞ VE OYUN BAHÇELERİ İSTİYORUZ!

Bayrampaşa'da Devrim mahallesinde oturan kadınlar Bayrampaşa Belediyesine topluca giderek Belediye Başkan yardımcısı ile görüştüler. Çocuklarının sokakta oynadığını, her an bir tehlikeyle karşı karşıya bulunduklarını söylediler. Mahallelerinde bulunan boş arazinin Belediyece park yapılmasını istediler. Ayrıca bölgelerinde kreş yapılması isteminde bulundular.

Başkan yardımcısı iki kreşin bulunduğunu belirtti, fakat kreş için yapıldığı söylenen binaların iki senedir inşaat halinde olduğu görüldü. Daha sonra kadınlar topluca Belediyeden ayrıldılar.

SAİMEKADIN'DA İLERİCİ KADINLARIN KARARLI ÇALIŞMALARI SONUCU SAĞLIK OCAĞI AÇILDI

Geçen Kasım sayımızda Ankara'nın Saimekadın semtinde "bir Ana-Çocuk Sağlığı Merkezi açılması için bölge kadınlarının İl Sağlık Müdürlüğünü işgal ettiklerinin haberini sizlere duyurmuştuk.

Semtte oturan ilerici kadınlar ve bölge halkının kararlı çalışmaları sonunda Saimekadın'da bir sağlık ocağı açıldı.

Bölge kadınları bize yazdıkları mektupta şöyle diyorlar:

«... Halen açılan Sağlık Ocağı, Ana ve Çocuk Sağlık Merkezi olarak hizmet göremiyor. Genel poliklinik çalışması yapılıyor. Sağlık Ocağının geliştirilmesi çalışmalarımız sürüyor. Biz onu var gücümüzle çalışarak aldık. Sahip çıkmasını da biliriz. Çabalarından dolayı ilerici kadınlara teşekkür ederiz.

Bizler bölge halkı olarak, birlikte ve kararlı bir şekilde mücadele ettiğimizde istemlerimizi elde edebileceğimizi gördük. Şimdi de Kayaş-Mamak-Kızılay otobüs seferinin konulması için imza kampanyasına başladık. Yüzlerce kişi şimdiden bu kampanyaya sahip çıktı.»

Okuma-yazma öğrenmenin yaşı yoktur

Samandağ Yeşilada köyünde ilerici kadınlar, 40'a yakın kadının katıldığı okuma yazma kursunu başarıyla sürdürüyorlar. Kursa katılan 16 yaşındaki Karanfil Özel'e soruyoruz:

— Okuma yazma kursu yararlı oluyor mu?

— Elbette yararlıdır. Yıllardır okumamaktan, yazamamaktan içim içimi kemiriyordu. Ama şimdi o duyguları yavaş yavaş üzerimden atmaya çalışıyorum. Çünkü bende herkes gibi okumayı, yazmayı öğreniyorum.

— Okul çağındayken niçin okumadın?

— Köyde okul yok. Okuyanlar ilçedeki okullara gidiyorlar. Sizde bilirsiniz ailelerdeki gerici anlayışı. Kız okuyup ta ne olacak. Otursun da koca beklesin» derler. Bu nedenden göndermediler beni okula.

Vecihe Bacıya soruyoruz:

— Sende aynı nedenlerden mi okumadın Vecihe Bacı?

— Evet. Hemen hemen aynı sayılır. Biraz aile baskısı, biraz da maddi olanaksızlık. Bir de evimizle okul arasından geçen Asi nehri. Kışın taşar, karşıya geçmek olanaksızlaşır. Nedenler bunlar.

— Çocuklarınız okul çağına gelince okutacak mısın?

— Elbette okutacağım. Dört tane çocuğum var. İki kız, iki erkek. Ben kızımı da oğlum kadar okutacağım. Gücüm ne yeterse. Okumamanın, yazmamanın zorluğunu ben bilirim. Onların benim durumuma düşmesini istemem.

Ve hemen 25 yaşındaki Bilal Özel katılıyor konuşmamıza.

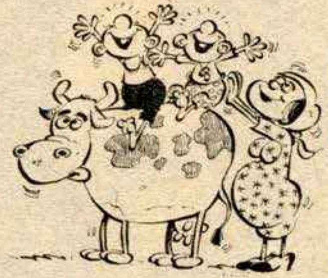
— Kurstan çok yararlandık. Böyle bir kursu bize veren arkadaşlara çok teşekkür ederiz. Kocam eve gelince elindeki gazeteyi, kitabı, yorgunum demeden, bazan geç saatlere kadar okuyor. Ben sadece seyirci kalıyordum. Oysa şimdi bende okuyacağım, dünyada ülkemizde ne olduğunu bende öğreneceğim. En sevindiğim şey kadınların sorunlarına eğilen, kadınlara yön gösteren Kadınların Sesini okuyacak duruma gelmemdir.

SÜT KAMPANYAMIZ SÜRÜYOR

Dergimizin açtığı, «Tüm gebe ve emzikli kadınlara ve 0-6 yaşındaki çocuklara bedava süt» kampanyasına onbinlerce imza gelmiştir. İşçi, emekçi kadınlarımızın yığınsal olarak desteklediği bu kampanya, aydın, yazar, gazeteci, TRT'ci ve sanatçılar arasında da geniş destek bulmuştur.

Birçok ilerici sanatçı, gazeteci ve yazar, **Kadınların Sesi**'nin «Gizli Açlığa Son» ekini imzalayarak gazetemize göndermişlerdir.

Gazetemiz baskıya verildiği sıralarda bu imzalar TBMM Başkanlığına teslim edilmiş olacaktır.

BU KAMPANYA NEDEN AÇILDI?

Süt Kampanyamız, birçok ilerici yazar, sanatçı tarafından ilgi ile karşılanmıştır. Ancak gelen bazı mektuplardan kampanyanın bazı kişiler tarafından yeterince anlaşılamadığı görülmektedir. Örneğin öğretmen, yazar Talip Apaydın'ın kampanyamızla ilgili gazetemize gönderdiği yazıda şöyle denmektedir:

«Kadınların Sesi dergisinin başlattığı kampanya elbette saygı duyulası bir girişim. Ama uygulanabilirliği insanı düşündürüyor. Bunu kim yapacak, on milyona yakın çocuğa ve emzikli kadına süt nereden bulunacak? Parasını kim verecek? Elbet de devlet... O zaman devletin başka görevleri de var. Bir kere bu sömürü düzenini değiştirsin. İşsizlere iş bulsun. Üretimi arttırsın. Genel yoksulluğun nedenlerini ortadan kaldırsın. Tüm çalışanların haklarını almalarını sağlasın. Eşitliği getirsin...

«Bunlar gerçekleşirse çocuk sorunları kendiliğinden çözümlenir. Çünkü tüm bozuklukların, yanlışların temelinde ekonomik bozukluk yatmaktadır.»

Sayın Talip Apaydın'ın görüşlerini kısaca yanıtlamakta yarar gördük.

Çocukların sorunlarının köklü çözümü, yine elbet de, «İşsizliğin, yoksulluğun ortadan kalkacağı, tüm çalışanların haklarını alacakları, bu sömürü düzeninin değiştirileceği» İleri Demokratik bir iktidar tarafından gerçekleştirilecektir. Ne var ki bu bizi, âcil taleplerimiz için, sömürüyü sınırlandırmak için, bugünden savaşım vermekten alıkoymaz. Koymamalıdır da. Çünkü işçilerin, emekçilerin, kadınların, gençlerin, ekonomik, demokratik, toplumsal istemleri etrafında verecekleri bu savaşım, ileri, demokratik bir düzeni kurma savaşımının ayrılmaz bir parçasıdır. Bunun aksini düşünmek ise bugünden sömürünün sınırlandırılması ve demokratik haklar için savaşımdan vazgeçmek anlamına gelir.

Yığınlar kendi yaşam koşullarından kaynaklanan ekonomik - demokratik istemler doğrultusunda verdikleri savaşım içinde deneyim kazanır, bu savaşım içinde bilinçlenirler. Gerçek düşmanlarının kimler olduğunu görürler. Daha çetin görevlere hazırlanırlar.

«SİLAH DEĞİL SÜT», «FANTOM DEĞİL KREŞ»

İlerici kadın hareketi bunun örnekleriyle doludur. Ülkemizde İlerici Kadınlar Derneği 1976'da «HER İŞYERİNDE, HER MAHALLEDE KREŞ» istemiyle kreş kampanyasını başlattığında, böyle bir istemin olabilirliğini de ilk kez ortaya koyuyordu. 1978 Aralığında, TBMM Başkanlığına sunulan 60.000'i aşkın imza arasında saylavların, bilim adamlarının, belediye başkanlarının imzaları vardı. Bugün bu istem yığınlar tarafından benimsenmiş, pek çok işyerinde ve belediyelerde bu savaşım sonucu kreş açılması sağlanmıştır.

«Fantom değil kreş», «Eşit işe eşit ücret», «Doğum izinleri uzatılsın», «Tarlada, tezgâhta doğuma son» belgileri bugün sadece ilerici kadın hareketine değil, tüm demokratik kamuoyuna malolan belgilerden birkaçıdır.

Bu istemler ve kazanımlar demokratik haklar için savaşımın doğruluğunu ve olabilirliğini kanıtlamıştır. İşçilerden ve emekçilerden kesilen vergiler, silah tekellerinin ceplerini şişirmek, emperyalizmin savaş kışkırtıcılığına âlet olmak için değil, çocuklarımızın karınlarının doyması için harcanmalıdır. Onun için, gebe ve emzikli kadınlara, 0-6 yaşlar arasında çocukların süt gereksinmeleri bedava olarak işverenler ve devlet tarafından karşılanmalıdır diyoruz.

Bu istemi benimsemek, benimsetmek ve yaşama geçirmek için savaşmak tüm ilericilerin, yurtseverlerin görevidir.

Kadınlarımız ve demokrasi güçleri böylesi deneyimlerle güçlenecek ve savaşkanlıkları, kararlılıkları artacaktır.

20 OCAK 1980'de İŞÇİ SINIFININ VE DÜNYA HALKLARININ SAVAŞKAN NEFERİ NAZIM HİKMET'İ 78. YAŞINDA SAYGIYLA ANARKEN

DÜŞMAN

Onlar ümidin düşmanıdır, sevgilim,
akar suyun,
meyve çağında ağacın,
serpilip gelişen hayatın düşmanı.
Çünkü ölüm vurdu damgasını alınlarına:
—çürüyen diş, dökülen et—,
bir daha geri dönmemek üzre yıkılıp gidecekler.
Ve elbette ki, sevgilim, elbet,
dolaşacaktır elini kolunu sallaya sallaya,
dolaşacaktır en şanlı elbisesiyle: işçi tulumuyla
bu güzelim memlekette hürriyet...

Nazım Hikmet

3. MC NAZIM'IN «FERHAT İLE ŞİRİN»İNİ YASAKLADI

Geçtiğimiz günlerde, Nazım'ın «Ferhat İle Şirin» balesi, dünyada politik nedenlerle yasaklanan belki de ilk bale yapıtı oldu. Müziğini ünlü Sovyet (Azeri) besteci Arif Melikof'un yaptığı bu bale dünyanın 54 ülkesinde oynandıktan sonra, Nazım Hikmet'in kendi ülkesinde yasaklandı.

3. MC gelir gelmez, önce, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü Aykal'ı görevinden aldı. Temel hak ve özgürlüklere yönelik saldırılarını sanat alanında da sürdürebileceğine inandıkları bir genel müdürü MHP'li İsmet Kurt'u hemen buldular. Nazım Hikmet'ten ve onun savunduğu düşüncelerden korkanlar, Kurt aracılığıyla, halkımızın çok iyi bildiği bir aşk masalını, «Ferhat İle Şirin»i yasakladılar.

mercek

REFİK ERDURAN

MASAL MASALI

ELEKTRİK kısıntısının 9 saate çıktığı yalan. Bizim semtte onsekiz saate çıktı. Geri kalan saatlerde uyku vaktine rastladığından elektrik diye bir konumuz yok.

Ampullerde ışık olmadığı gibi, radyatörlerde de ısı yok. Musluk'larda su yok. Buzdolabında buz yok.

Kendimi dağda kamp kurmuş sayıp, eğlenmekte olduğumdan, bunların hiçbirinin önemi de yok.

Tek sıkıntım televizyon haberlerini izleyememek. Özellikle Süleyman Beyi görüp, yüksek irşadlarını dinleme olanağım yok.

Ulusun özlemini çektiği yepyeni, gerçekçi, tüm sorunların kökenine inici ve de çözümleyici teşhisi kendi ağzından duymak için neler vermezdim!

Şimdiye dek ülkemizde hiç işitmediğimiz müthiş bir görüşü ortaya atıverdi umudumuz Demirel:

Kargaşanın kökünde komünizm varmış!

Vay canına... Nasıl oldu da kırk yıldır bu memlekette böyle bir şey hiç akla gelmedi, konuşulmadı, komünist diye insanların üstüne gidilerek gereği yapılmadı?

Şimdi artık bir çırpıda sorunların temeline indik sayılır.

Demek ki Faruk Sükan'ın açıkladığı gibi milyarlarca liralık kaçak silahı varlıklı kişilerin özel iskelelerine boşaltanlar komünistlerdir.

Senatör arabasına torbayla eroin koyup, Fransa'ya yollayanlar da...

M. Ali Ağca'yı bir sürü kapı ve duvardan röntgen ışını gibi geçirip götürenler de...

Teröre bereketli ortam hazırlayan ekonomik çöküntüyü de komünistler yaratmışlardır. Her şeyi batağa saplayan mevzuat dağını oluşturmuş, avantacı bürokratları devlet mekanizmasına yerleştirmiş, özel sektör diye üçkâğıtçı güruhları yetiştirmiş, halkımızı tüketim çılgınlığına itmiş, petrol bunalımı döneminde bile yıllarca akaryakıtı sudan ucuza akıtmış, enflasyonu şişirdikçe şişirmiş, paramızı lahana yaprağına çevirmiş, elektriğimizi —arada verir gibi yapma numaralarına karşın— kesmişlerdir.

Tek mikrop bulunduğuna göre, hastalığın giderilerek tüm dertlerimizin yok edilmesi de işten değildir artık.

Yalnız, ülkemizde komünizmin kaynağı biliniyor mu?

Evet, biliniyor.

Bizim komünizm **"aşk masalı"** adlı bir baleden kaynaklanmaktaydı.

Şimdi o balenin de başı ezildi.

Kurtulduk.

Gözünüz aydın!

14 aralık tarihli Milliyet Gazetesi

bu yazıya daha ne eklenebilir ki?

Ama yasak sökmedi. Demokrasi güçlerinin büyüyen savaşımı sanat alanında da kendini duyurdu. 35 Demokratik kuruluş ve sanatçılar bu yasaklamayı kınadılar. Oyunu izlemeye gelen seyirciler de olayı protesto edenlere katıldılar. Anti-demokratik uygulamalara karşı açılan imza kampanyasına binlerce kişi kısa sürede katıldı. Ve MHP'li müdür Kurt istifa etmek zorunda kaldı.

Bu olay bir kez daha kanıtlıyor: Her türlü haksızlığa, anti-demokratik baskıya karşı durmasını bilmeli, boyun eğmemeli ve 3. MC'nin her türlü baskı girişimine karşı bir duvar örmeli, aydınıyla, genciyle, yaşlısıyla, kadınıyla, bilim adamıyla sesimizi yükseltmeliyiz.

DEMİREL'İN AKIL HOCALARI

3. MC işbaşına geldi. Gelir gelmez de başladı kıyım, başladı sürgün. Bir hikâye anlatıyorlar bilmem doğru, bilmem yanlış. Ama yeni atamalardaki sürati göstermesi açısından önemli. Bakanlıklardan birisinde CHP döneminde göreve gelmiş müsteşarlardan biri tuvalete gidiyor. İşi biraz uzun sürüyor. Döndüğünde koltuğunda bir başkasını görüyor. Siz kimsiniz diye soruyor. aldığı yanıt çok ilginç; «Ben sizin yerinize atanan yeni müsteşarım.»

Evet MC işbaşına geldikten sonra kadrolarda önemli değişiklikler yaptı. Ve bakanlıklarda kilit noktalarına sermayenin has adamlarını getirdi. Örneğin MESS Başkanı Turgut Özal bugün 3. MC'de Başbakanlık Danışmanı olarak görev almıştır.

MESS nedir?

MESS, madeni eşya sanayii işverenlerinin sendikasıdır. Yani parababalarının çıkarlarını savunan, onların en saldırgan örgütüdür. Onbinlerce maden işçisini aileleriyle birlikte açlığa terketmek isteyenlerin örgütüdür.

Şimdi MC mi MESS'i yönlendirecek, yoksa MESS'in kararları mı MC tarafından uygulanacak?

Uzun süre HEMA adlı şirkette görev alan Mehmet Gölhan bugün Sanayi ve Teknoloji Bakanlığında müsteşardır.

HEMA nedir?

HEMA, motor ve aktarma organlarının yapımı için birkaç yerde fabrika açan ve geçmiş dönemlerde çeşitli kuruluşlardan, devlet bankalarından milyarları bulan krediler almış ve adı yolsuzluk olaylarına karışmış bir şirkettir.

Bugün 3. MC'de Eczacıbaşı'nın eski temsilcilerinden biri olan Münif İslâmoğlu da Sağlık Bakanı olarak görev almıştır.

Eczacıbaşı kimdir?

Eczacıbaşı, ülkemizde ilaç işkolunun en büyük tekellerindendir. Tatlı kârlarını artırmak için halkımızı ilaçsızlıktan kıvrandıran, sağlık koşullarına aykırı, bozuk ilaçları piyasaya süren, fahiş fiyatlarla mama yerine nışasta satan tekellerden biri.

Ayrıca yine çeşitli bakanlıklara bağlı genel müdürlüklere ve müsteşarlıklara atananlar arasında meşhur Çavuşoğlu-Kozanoğlu firmasının, Tercüman Gazetesi sahipleri Ilıcakların ailelerinin isimlerine rastlanmaktadır. DGM direnişi sırasında DİSK üyesi işçileri işlerinden atan ve yerine MİSK'li işçileri Aliağa Rafinerisi'ne dolduran Kemal Işık ise Petrol Ofisi Genel Müdürü.

MC tarafından yeni atananların künyelerini burada yazmaya kalksak sayfalar doldurmak gerekir. Bu listede parababalarının kaç has adamına daha rastlanır.

Fazla yoruma gerek yok. Yeni MC'nin kimin çıkarlarını temsil ettiğini, programının ve eylemlerinin kimler için, kimlere karşı olduğu yeterince açık değil mi?

soruyoruz

Bir Not: Bugüne dek TCK'nun 141 - 142'nci maddelerinden yüzlerce ilerici yurtsever yargılandı, tutuklandı. Bildiğiniz gibi bu maddeler bir sosyal sınıfın diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmek amacıyla örgütlenmeyi ve eyleme geçmeyi suç sayıyor.

Şimdi biz soruyoruz; yeni MC'de görev alanların hangi sınıfın temsilcileri oldukları ve programlarında kimi hedef aldıkları, kimin üzerinde «tahakkümlerini tesis etmek amacıyla» örgütlendiklerini şimdi biz soruyoruz.

Bakalım kendi koydukları yasa maddelerini kendilerine uygulayacaklar mı?

hiç yaşamadan çalışanlara...

«Akşamları otobüste, vapurda, minibüslerde rastlarsınız onlara. Oturuyorlarsa şayet, mutlaka kafacıklarını bir kenara dayamış uyukluyorlardır. Genellikle elleri çatlamış, tırnakları kirli, parmakları nasırlıdır. Üstlerindekiler iş elbiseleri değildir ama çalıştıkları yerin karanlığı, rutubeti, isi, kokusu sinmiştir üstlerine. Bazıları iş dönüşü saçlarını özenle tararlar... Örnek aldıkları ağabeyleri gibi, ya da beğendikleri şarkıcı, artist gibi.
Kimileri yaşından beklenmeyen bir ustalık ve havayla çeker sigaranın zehirini ciğerlerine ve sanki meydan okurmuşçasına üfler sigaranın dumanını yüzünüze.
Kimisi eve kadar dayanamaz, alır eline bir simit, yol boyu kemirir. Kimisi çok düşüncelidir. Elinde bir kesekâğıdı, özenle taşıyor. Belli ki bu akşam eve bir şeyler götürüyor. Sanki sırtına bütün dünyanın yükünü bindirmişler gibi yüzü asık ama onurlu...
Gözlerinden günün yorgunluğu okunan bir başkası dalmış gitmiş karşısında oturan bir yaşıtına... «Anasının kuzusu»na!.. Yaşıtı onun gibi çalışmak zorunda değil. Okuyor her halde. Çekmiş ayağına gıcır gıcır ayakkabıları, boynunda bir kravat. Anasına nazlanıyor. Susamış. Annesi «Git büfeden iç yavrum» diyor. O ise getirsinler istiyor. Belki gitmeye utanıyor, belki korkuyor, belki alışkanlık...
Uluslararası Çocuk Yılı bitti. İşte çocuklarımız. 8 yaşında, 10-12-15 yaşında çocuklarımız. Onlar için çok şeyler söyleniyor, yazılıyor. Kimileri tam yaşının çocuğu... Okuyor, eğleniyor, oynuyor, iyi-sağlıklı besleniyor, aileleriyle mutlu yaşıyor. Geleceğe umutla bakıyor. Kimileri de çalışıyor... Tam büyüme, okuma, gelişme çağında çalışmak zorunda kalıyor.
Kötü koşullarda, düşük ücretle, dayak, küfür, angarya ve her an işten atılmak korkusuyla, sigortasız, güvencesiz çalışıyorlar. Sevgiye, bakıma hasret yüreklerinde 40 yaşın, 50 yaşın yükünü taşıyorlar. Küçük, rutubetli, karanlık atölyelerde, neredeyse boğaz tokluğuna 10-12 saat çalışarak hayatlarını kazanıyorlar. Bu çocuklara, iğrenç bir sömürünün altında ezilen bu çocuklara ÇIRAK deniyor.»

Ülkemizde 12-18 yaş arasında olan 20 milyon çocuğumuzun 3,6'sı çırak olarak çalıştırılıyor. Ayrıca 9-12 yaş arasında «eğitim» adı altında kaçak olarak çalıştırılan sayısını bilemediğimiz kadar çok çocuğumuz var.

İşte biz bu çocuklarımızdan bir tanesi ile 15 yaşındaki Sivaslı Veysel Tepe ile konuşmak fırsatını bulabildik.

«HAYATIMDA HİÇ OYUNCAĞIM OLMADI»

Veysel Tepe iki ağabeyi ve 18 yaşındaki amcasıyla birlikte çalışmak için İstanbul'a gelmiş.

— Neden doğduğunuz yerleri bırakıp geldiniz?

— Babam ve büyük şehirlerden gelen büyüklerimiz İstanbul'da para kazanmanın kolay, taşının toprağının da altın olduğunu anlattılar. Biz de geldik. Çalışmaya başladık. 2 senedir

«HAYATIMDA OYUNCAĞIM HİÇ OLMADI Kİ...»

çalışıyoruz. Altın yerine dayak, küfür ve sömürüyle karşılaştık.

— Küçükken düşlediğin bir meslek, yapmak istediğin bir iş var mıydı?

— Tabi, okumak isterdim. Doktor olmak isterdim. Bıraksalar yine okurum. Ama ailemizi beslemek zorundayız. Yani çalışmalıyım... Hayatımda hiç oyuncağım da olmadı. Zaten köyde bebeler yürüyünce koyun gütmeye başlarlar.

— Veysel, bize çalıştığın yeri, işe nasıl başladığını anlatır mısın?

— Bir musluk atölyesinde torna işlerinde çalışıyorum. Önceleri ayak işlerine baktım. 2 sene içinde işi görerek öğrendim. Haftada 500 lira veriyorlar. İyi para ama günde 11 saat çalışıyorum. Sonra her an işten atılırız diye korku içinde çalışıyoruz. Geçen hafta 5 çocuktan 2'sini attılar. Hepsi de 10 yaşındaydı... Çıraklara çok dayak atarlar. Küfür ederler, hakaret ederler ama hiç bir şey öğretmezler. Sen öğrenirsen ne alâ... Makineleri öğretmediklerinden kaza da çok olur.

— Kazaları önlemek için patron ne yapıyor?

— Hiç bir şey!.. İş kazası olursa, yaralanırsın. Bir dispansere gönderirler. Çalışamayacak durumdaysan işten atarlar.

— Çalışma koşulların nasıl?

— Çalıştığımız yerler karanlıktır, rutubetlidir, havası kötüdür, pistir. Kışın çok soğuk olur. Bir odun bile yakmazlar. Kendi büroları ise cennet gibidir.

— Aldığınız ücret yetiyor mu?

— Bu da sorulur mu? Çoğu zaman hafta sonlarını aç geçiririz. Biz abimlerle kiradayız. Bir mağara diyebilirsiniz yattığımız yere. Buraya 500 lira veriyoruz. Evsahibi artırmamızı istiyor.

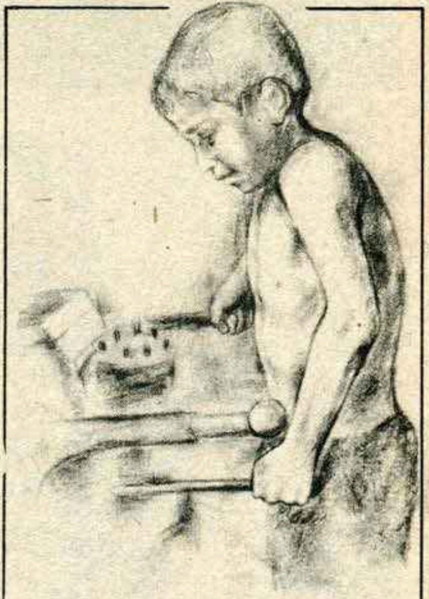
— Çıraklar olarak durumunuzu düzeltmek için ne yapıyorsunuz?

— Biz ÇIRAK-DER üyesiyiz. Ve çıraklar için istemlerimiz var: Özellikle 1977 yılında çıkan «Çırak, Usta, Kalfalık Yasası» bizleri daha da köleleştiriyor. Zaten bugün bu yasa da uygulanmıyor ya. Biz gene de mücadele ediyoruz. Ücretlerimizin yükseltilmesini, sigorta yapılmamızı, sağlık ve çalışma koşullarımızın düzeltilmesini, mesleki eğitimin yapılmasını, ağır işlerde çocukların çalıştırılmasının önlenmesini istiyoruz.

Bu ufacık yaşında ve büyük savaşımında sana başarılar dileriz, küçük kardeşimiz, arkadaşımız.

Ama bizler de bu savaşımlarında onları yalnız bırakmamalıyız. Ve bedensel ve zihinsel gelişmenin en hızlı olduğu 16 yaşa kadar çocukların çıraklık kurumu aracılığıyla sömürülmelerine, en mükemmel koşullarda da olsa çalıştırılmalarına karşı çıkmalıyız. Çalışmanın çocuklarda açtığı yaraları tedavi edici değil, çocuklarımızın zorunlu genel eğitim olanaklarından yararlanabilmeleri yolunda kaynakların bulunması ve yasaların çıkartılması yolunda demokratik baskı unsuru olmalıyız.

Unutmayalım yarınlarımızı bu çocuklar kuracaklar.

ÇÖMLEKÇİ'Lİ

ÇIRAKLARA TÜRKÜ

çömlekçi denilen yerde
hey benim öksüz yüreğim
çıraklar işe gidiyor
oy benim öksüz yüreğim
bozuk motorlar altında
körpe gençlikler gidiyor

motoryağı benzin mazot
karalanmış urbaları
yerlerde yata uğraşa
limelenmiş urbaları
nasıra banmış nasıra
ondört onbeşli elleri
hey benim öksüz yüreğim
ter yaş olur gözlerine
oy benim öksüz yüreğim
kara düzen tezgahının
kısılmış mengenesine
her gün yeniden yeniden
ağda balık kafeste kuş
çırpınır da yürekleri
çarpar acının teline

çömlekçi denilen yerde
hey benim öksüz yüreğim
anadan doğdu doğalı
zor yaşayanlar gidiyor
oy benim öksüz yüreğim
sömürü testeresinde
kerte kerte can gidiyor

yaşar miraç

"SİNEMADA KOLLEKTİF ÇALIŞMADAN YANAYIM..

bir sinema sanatcısı NECLA NAZIR

İstinye'de bir apartman katının ziline basıyoruz: Neclâ Nazır bize güleryüzle kapıyı açıyor. Giyimiyle ve davranışlarıyla gösterişten uzak, sıcak bir insan bizi karşılıyor. Çok yalın döşenmiş küçük bir salona geçiyoruz.

Burası, Neclâ Nazır'ın annesiyle birlikte kirada oturdukları küçük bir apartman katı. Neclâ Nazır annesiyle birlikte yaşıyor. Biz salona geçip oturuyoruz. Az sonra annesi, uzun basma etekliğiyle ve kollarını sıvamış, mutfaktan çıkıp bize «hoşgeldiniz» diyor. Biraz ev işlerinden konuşuyoruz.

Sonra Neclâ Nazır, kendi deyimiyle, «çok sevdiği konukları» için sakladığı kahveden vapıp getiriyor bize. Kahvelerimizi içerken, sorularımızı da sormaya başlıyoruz:

— Ne zaman sinema sanatçısı oldunuz? Bu konuda karşılaştığınız zorluklar oldu mu? Ayrıca kadın sanatçı olmanın getirdiği birtakım zorluklarla da karşılaştınız mı?

— 1973 yılında bir derginin açtığı yarışmayla başladım. Altı yıldır da bu alanda çalışıyorum. Tek başına olmanın getirdiği birtakım zorluklar vardı. Ama altı yıldır bunlara tek başıma göğüs germeye çalıştım. Dayandım ve bundan sonra da dayanacağım.

Kadın sanatçı olarak karşılaştığım özel bir zorluk olmadı. Yalnız biz kadın sanatçılar erkek sanatçılardan daha az para alıyoruz. Ben film başına genellikle 75.000 lira alıyorum. Benim düzeyimde olan erkek sanatçılar ise 150.000 - 350.000 lira alıyorlar. Ama onların da bizim de sosyal güvencemiz yok, aslında.

— Sinemamız için neler düşünüyorsunuz?

— Sinemamızın geçen yıldan bu yana belirli bir aşama içinde olduğunu söyleyebilirim. Bugün bir «Maden» filmini, «Demiryolu»nu, «Sürü»yü ve benim de rol aldığım «Adak» filmini örnek gösterebiliriz buna. Şimdi sinemamızda bir de şu bakımdan çok olumlu gelişmeler var: Kollektif bir çalışmayla bir ürün ortaya çıkarılmaya çalışılıyor. Bu da sanatçının kendini geliştirmesini sağlıyor. Ben sinemamızın geleceğini çok olumlu görüyorum. Sinemayı öğretici-eğitici bir unsur olarak düşünüyorum. Sinemamızın bu yönde gelişmesini de çok olumlu buluyorum.

— TV'de gösterilen Türk filmi konusundaki düşünceleriniz nedir?

— TV'de gösterilen filmlerin kötü olan örneklerine karşıyım. Ama filmlerimizin gösterilmesine karşı değilim, elbette. Aslında TV'nin çok olumlu etkileri olabilir. Halka bir şeyler veren, bir şeyler anlatan filmler gösterilmeli.

— Nasıl filmlerde oynamak isterdiniz?

— «Adak» filmi gibi filmlerde oynamak isterim. Eskiden yaptığım hatayı tekrarlamak istemem: Bundan sonra müzikal filmlerde oynamayacağım. Belki oynarım ama, senaryonun ve rejisörün çok iyi olması koşuluyla. Bizi en çok rahatsız eden sorun, evde oturup iyi bir rol için beklemek sorunu. Bu bekleyiş içinde ekonomik zorluklarla karşılaşıp, aslında istemediğimiz rollerde oynamak zorunda kalabiliyoruz. Reklam filmlerinde oynamak ya da sahneye çıkmak zorunda kalmak gibi.

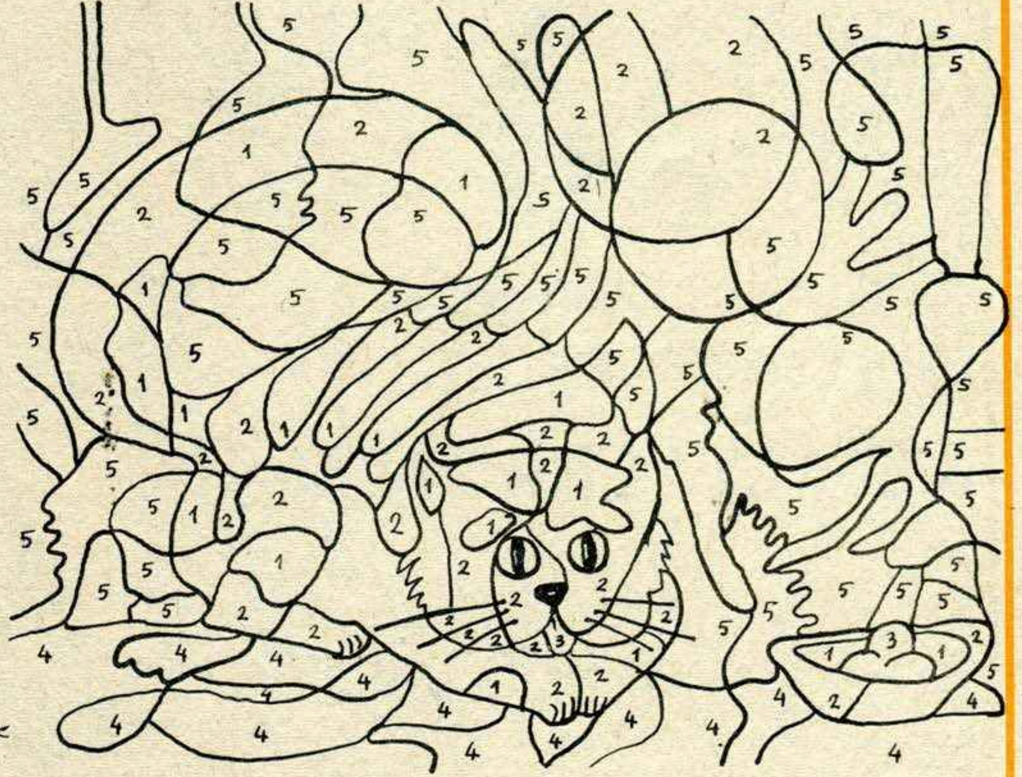
— 1980'den neler bekliyorsunuz?

— Aslında çok şey bekliyorum. Sinemamız olumlu bir gelişme içinde. Benim de çok sevdiğim ve oynamak istediğim senaryolar var: Biri Sinan Çetin'in çekeceği «Kum» adlı hikâye, öteki de Süreyya Duru'nun çekeceği Sabahattin Ali'nin «Kuyucaklı Yusuf» hikâyesi. Bir de Kadir İnanır'la bir film çalışmamız olacak. İnşallah bir terslik çıkmazsa, bu sevdiğim senaryolarda oynayacağım.

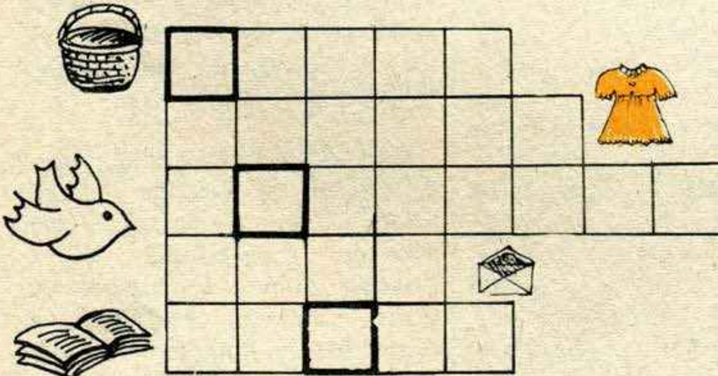
Çocuklar, Ali Tekir'ini kaybetmiş. Elinde kalemi düşünüyor. Siz de kalemlerinizi alın. 1'leri kahverengiye, 2'leri sarıya, 3'leri kırmızıya, 4'leri yeşile, 5'leri maviye boyayın. Ali'nin Tekir'ini bulmasına yardım edin.

BULMACA

Her satır başındaki şeklin ismini yanındaki karelere yazın. Daha sonra siyahla çerçevelenmiş karelerin içindeki harfleri yanyana getirin. O zaman hepinizin her gün en az yarım kilo içmesi gereken değerli bir besin maddesinin ismini bulacaksınız.

Meral KARALI

Çanakkale, Barbaros İlkokulu öğrencisi İlkokullararası şiir yarışması birincisi

ÇOCUK YILI

Bu yıl çocuk yılı
Muhtaç çocuklar korunmalı,
Ağlayan çocuklar da vardı
Bu yıl çocuk yılı.

Çocuk yılı diyorlar, diyorlar
Ama her çocuğa bakmıyorlar.
Yoksul çocuklarının zengin çocuklarından ne farkı var,
Bu yıl çocuk yılı.

özgürlük savaşçısı yurtsever kadın

LOLİTA LEBRON

Ağustos 1979'da sıcak bir yaz günü kilit, zincir seslerinin ardından hapishanenin büyük demir kapısı açıldı. Ak saçlı, temiz yüzlü bir kadın aydınlığa çıktı. 25 yıldır göremediği güneşe, yeşilliğe ve uzanan yollara baktı. Uzun uzun içini çekti.

Bu kadın Lolita Lebron'dur. 1954 yılında ABD'de terzi olarak çalışıp çocuklarını büyütürken ülkesinin bağımsızlığı için katıldığı bir eylemden sonra 25 yıl hapis yatmış ve Ağustos 1979'da tüm dünyanın ilerici güçlerinin baskısı ile özgürlüğüne kavuşmuştur.

Lolita Lebron bir genç kadın olarak girdiği mahpushaneden ak saçlı fakat daha kararlı ve dirençli olarak çıktı. İlk uğrağı olan Havana'da, Porto Riko özgürlük savaşçısı olarak karşılanan Lolita Lebron verilen onur takılarını alırken gözyaşlarını tutamıyordu.

«Ben Porto Rikolu kadınlardan yalnız biriyim. Ben ABD zindanlarında yıllarca hücrede tutulurken, köpek mamaları yedirilirken, diğer Porto Rikolu kadınlar ülkemizde her türlü maddi ve manevi yokluk ve yoksulluk içindeydi. ABD kısırlaştırma yöntemlerini onlar üzerinde deniyor, bazı hastalıklara özel deneysel ilaçları onlar üzerinde kullanıyordu. Onlar horlanıyor, sömürülüyor, işsiz, cahil, bilinçsiz bırakılıyordu. Fakat bugün artık Porto Rikolu kadın da hakkını aramasını biliyor. Ülkesinin sömürgecilikten kurtulması ve ulusal bağımsızlığı için erkeğiyle omuz omuza savaşıyor.

Ben 35 yaşında girdiğim zindanlardan 60 yaşında çıktım. Bundan önce savaşımım Porto Riko'nun bağımsızlığı içindi. Bundan sonra da savaşımım Porto Riko'nun özgürlüğü ve Porto Rikolu kadının kurtuluşu doğrultusunda olacaktır.»

DÜNYAMIZDA HÂLÂ SÖMÜRGELER VAR

Porto Riko Amerika kıtasında küçük bir ada. 16. yüzyılda Avrupa'dan gelen İspanyollar bu adayı işgal etmiş ve halkını egemenlikleri altına almışlar. 1898 yılına kadar süren İspanyol boyunduruğu, ABD donanmasının saldırısı ile sonlamış ve aynı yıl Porto Riko ABD sömürgesi haline gelmiş. Halen ABD adayı Amerikalı bir vali tarafından yönetilmektedir.

ABD Porto Riko'yu Latin Amerika'yı sömürmek, ekonomik ve siyasal açılardan kontrolu altında tutmak için bir üs olarak kullanmaş, kendi uçak, roket, füze ve gemilerini adaya yerleştirmiştir. Ayrıca adayı kendi ekonomik ablukası altına almış, yalnız şeker kamışı yetiştirip, tüm diğer gereksinimlerini ABD'den sağlayan bağımlı bir ekonomi yaratmıştır. Bugün Porto Riko'da 3,5 milyon İspanyolca konuşan nüfus var. Ayrıca 2 milyon Porto Rikolu da adada ABD'nin yarattığı işsizlik, yoksulluk, hayat pahalılığı ve sömürge koşullarından kaçarak ABD'nin büyük kentlerine yerleşmişlerdir.

Fakat Porto Rikolular sömürge düzenini değiştirmeye kararlılar Bunun içinde ülke içinde ve dışında savaşımlarını sürdürüyorlar.

Ada halkı 1930'lardan itibaren ABD'li valiler tarafından kanlı olarak bastırılan protesto eylemlerinde bulundular. 1954 yılında da biri kadın olan 4 Porto Rikolu yurtsever ABD senatosuna girerek ülkelerinin sömürgecilikten kurtulma istemlerini haykırdılar. Bu haklı istemleri sert bir şekilde bastırıldı ve yurtseverler ömür boyu hapse mahkum edildiler. Fakat Porto Riko halkı susmadı.

Bugün yanlarında tüm dünyanın ilerici güçleri ile ulusal bağımsızlıkları için daha güçlü daha kararlı olarak savaşıyorlar.

- **Dünya İLERİCİ GÜÇLERİ SÖMÜRGECİLİĞE KARŞI**
- **YAŞASIN ÖZGÜR VE BAĞIMSIZ PORTO RİKO**

Porto Riko dunyada bugün var olan 7 sömürgeden biri. ABD emperyalizmi politik, ekonomik ve kültürel sömürüsüne devam ediyor. Fakat dünyanın ilerici güçleri sömürgeciliğe karşı.

30 Kasım - 2 Aralık tarihleri arasında Meksika'nın başkenti Meksiko kentinde Porto Riko'nun bağımsızlığıyla 2. Dayanışma Konferansı yapıldı. Dünya Barış Konseyi'nin girişimi ile gerçekleşen bu 3 günlük dayanışma toplantısında 54 ülkeden 359 delege vardı. Küba, Nikaragua, Kamboçya, Laos, Vietnam, Angola, Mozambik gibi adım adım sosyalizmi kurmaya yönelmiş ülkelerle, sosyalizmin nimetlerini yaşamakta olan Sovyetler Birliği, Bulgaristan, Macaristan, Çekoslavakya gibi ülkeler ve kapitalist ülkelerin anti-sömürgeci, ilerici ve barışçı güçleri bir arada Porto Riko'nun sömürgelikten kurtulması için dayanışma kararlarını pekiştirdiler. Toplumun her kesiminden gelen kadın, erkek, öğrenci, öğretmen, teknik eleman, basın mensubu, anti-emperyalist barış savaşçıları dileklerini şöyle haykırdılar.

— YAŞASIN ÖZGÜR VE BAĞIMSIZ PORTO RİKO!
— YAŞASIN HALKLARIN DAYANIŞMASI!

bir güneş yaratacağım

Bir güneş yaratacağım
Karanlıkların ta ötesinden
Öylesine sıcak, sevecen
Geç kalmamalıyım,
Şafak çoktan ağardı
Çiçekler var açmak için
güneşi özleyen.

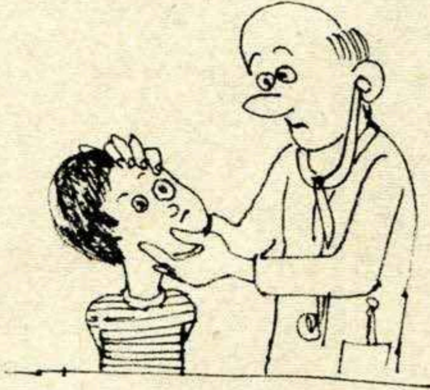
Bir güneş yaratacağım
Işınları tüm mikropları öldürsün
Fidanları kırmasınlar
Büyüyüp meyva verebilsin.
Korkma karanlığın içindesin diye
Güneşi yaratmak için gidiyorum
Sen de benimle gelmelisin
hasretsen güzelliğe.

Bir güneş yaratacağım,
Sımsıkıca sıktığım ellerim
Ve barış kerpiçleriyle ördüğüm
yüreğimle
Yalnız gül değil,
Yeşersin artık lale, menekşe
nergis ve saire...

Hidayet YILMAZ
(Ev kadını, ilkokul mezunu, evli, iki çocuğu var)

SARILIK

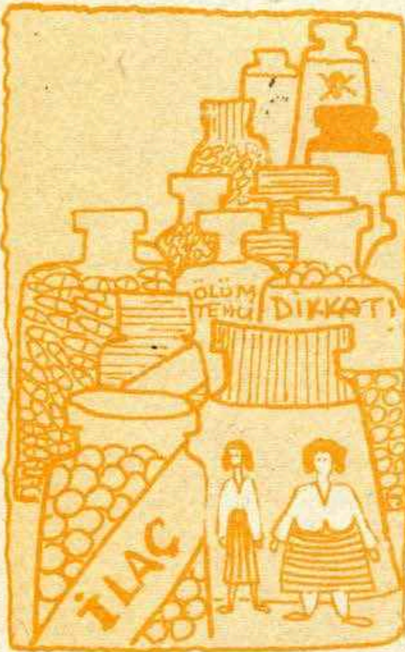
Karaciğer dokusunun bozulmasıdır. Nedenleri çok çeşitli olabilir. Birinci tür en sık rastlanan ve mikroplarla alınıp bulaşıcı olandır. Yiyecek-içecekler mikroplu ise veya çevrede sarılıklı hastalar varsa bulaşabilir. Bu tür en çok gençlerde ve çocuklarda, özellikle de ilkbahar - sonbahar ve kış başlarında görülür. Kırıklık, ateş, halsizlik, iştahsızlık, bulantı ve kusmayla başlar, giderek karaciğer büyüyebilir. Bu belirtilerden 2-3 hafta sonra sarılık farkedilir. Derinin renginde pek belirgin olmayabilir, göz aklarına bakmakta yarar vardır. İdrarın rengi koyulur, çay rengine kadar koyulaşabilir. Mikrobik sarılık çok bulaşıcıdır. Çevrede görüldüğünde çok pahalı olmakla ve piyasada pek bulunmamakla birlikte istenirse aşı yaptırılabilir!..

Diğer bir tür yetişkinlerde görülen, safra kesesi taşlarıyla olan sarılıktır. Safra kesesinde taş olanlarda da özellikle yağlı yemekleri sindirememe, karnın sağ üst bölümünde hissedilen ve kürek kemiğine kadar yayılan ağrı, bulantı, kusma, titremeyle gelen ateş nöbetleri, sarılık, kaşıntı, idrarın renginde koyulaşma ve dışkının renginde açılma görülür.

Ayrıca fazla alkol kullanan ve yeterli beslenemeyenlerde, kan uyuşmazlığı olan anne - babadan doğan bebeklerde (doğumdan hemen sonra) ve kan nakli gereken hallerde yanlış kan verildiğinde de sarılık ortaya çıkar.

Bir de özellikle son yıllarda görülen bir sarılık türü vardır ki fazla ilaç kullanmayla bağlantısı saptanmıştır. Tüberküloz tedavisinde kullanılan, kanserlilere uygulanan bazı ilaçlar sarılık yapabilmekte, bazı antibiyotikleri ve kan yapıcı demir içeren ilaçları yüksek dozda kullananlarda sarılık görülebilmektedir.

Hastalıktan şüphelenildiği zaman hastayı tam istirahate alıp yatırmalı, yağlı yiyecekleri kesmeli, tedavi için doktora başvurup kan ve idrar tahlilleriyle kesin tedaviye gidilmelidir.

ŞİŞMANLAYALIM DERKEN...

İLAÇLAR DOKTOR KONTROLÜ OLMADAN KULLANILDIĞINDA ZARARLIDIR

Kadınhanı ilçesi Atlantı kasabasından Gülizar Tiliş arkadaşımız bize yazdığı mektupta köyündeki erkeklerin şişman kadınlara düşkün olduğunu, kadınların da şişmanlamak için DECORT adlı bir hapı kullandıklarını yazıyor. Bu hapın zararlı sonuçlarını kendi gözüyle çevresinde izlediğinden biz den açıklama, aydınlatıcı bilgi istiyor.

DECORT romatizma, kan hastalıkları, sinir hastalıkları, çeşitli mikrobik hastalıklar, böbrek hastalıkları, allerjiler gibi hallerde kullanılan kortizonlu bir ilaçtır. Fakat doktor tavsiyesi ve denetimi olmadan, gereksiz yere ve uzun süreli kullanılırsa insan sağlığına çok kötü etkileri görülür. Zararlarını ana hatlarıyla şöyle sıralayabiliriz :

— Vücutta akyuvar (lökosit) sayısını azaltarak vücut direncini düşürür. Verem gibi çok uzun süreli tedavi gerektiren hastalıklara yol açar.

— Kemik yapısını etkileyerek, kemiklerde kolay kırılmalara neden olur.

— Kandaki şeker düzeyini yükseltip şeker hastalığı yapar.

— Deri altında kanamalarla, deride yer yer morarma veya esmerleşme, burun kanamaları gibi kanamalara yol açar.

— Küçük yaşta kullanılmaya başlanırsa vücut gelişiminde gerilik görülür.

— Vücutta su toplanmasıyla şişmanlama olur. Fakat şişmanlama genellikle yalnız belirli bölgelerde olduğu için şekilsiz görünüm kazandırır.

— Şişmanlığa bağlı nefes darlıkları olur.

— Aşırı kullanılınca vücutta hormon dengesi bozulur, adetlerde düzensizlik, adetten kesilme, kısırlık, rahim gelişiminde bozukluklar olabilir.

Bu ilacın çok dikkatli kullanılması, doktor tavsiyesi olmadan alınmaması gerektiği ortada.

Kasabanızda bulunan bazı eczanelerin bu ilacı reçetesiz satmakta ısrar etmesi ise erkeklerin «şişman kadın» saplantısından yararlanıp daha da çok kâr etmek için insan sağlığını gözardı ettiklerini gösteriyor. Sıhhiyecinin bu hapları taşıması ve her istediğine vermesi de aynı nedenlere dayanıyor.

Bu durumda kasabanızda size ve sizin gibi düşünenlere büyük görev düşüyor. Halkın sağlığını açıkça tehdit eden bu kötü alışkanlığın zararlarını anlatmak, örneklerle kanıtlamak, kasabanızın kadınlarını ve erkeklerini eğitmek size düşüyor. Başarılar dileriz...

Bir çok yemek ve tatlıların hazırlanmaları tarif edilirken onlara konacak malzemeler gram üzerinden hesap olunur. Evimizde bazı maddelerin terazisiz de ölçülebilmeleri mümkündür. Tariflerde kullanılan «kaşık dolusu» deyimi «tepeleme» manasında değil, «silme» dir. Yani kaşığın üstünden bir bıçak sırtı geçirilerek düzeltilmiş demektir.

Aşağıdaki listeler yemek tariflerini uygularken bazı maddelerin kaç gramının bir kahve ve çay kaşığı olduğunu göstermektedir.

	1 kahve kaşığı dolusu
Un	3 gram
Toz şeker	4 »
Su	5 »
Şurup	6 »
İrmik	4 »
İnce Tuz	5 »
Zeytinyağı	4 »
Tereyağı	5 »
Rendelenmiş Peynir	3 »

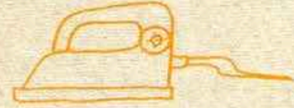
	1 çorba kaşığı dolusu
Un	10 gram
Toz Şeker	13.50 »
Su	16.50 »
Şurup	20 »
İrmik	13.50 »
İnce Tuz	16.50 »
Zeytinyağı	13.50 »
Tereyağı	16.50 »
Rendelenmiş Peynir	10 »

● Bavulunuzun kilitleri uzun zamandır durmaktan paslanmışsa, açılmıyorsa üzerine parafin yağı sürün. Öylece bırakın. Bir zaman sonra kilidin kolayca açıldığını göreceksiniz.

● Maydanoz ve dereotu gibi yeşilliklerin uzun zaman taze kalmasını istiyorsanız, içi su dolu bir bardak veya kavanoz alın. Yeşillikleri bir çiçek gibi içine yerleştirin. Buzdolabına koyun. Bu şekilde iki hafta kadar pörsümeden, taze olarak yeşillikleri koruyabilirsiniz.

● Ütünüzün altı sararmış ve lekelenmiş olabilir. Ütünüzün altını sirkeye batırılmış pamukla silin. Sonra da bir yün parçasıyla parlatın. Lekelerden eser kalmadığını göreceksiniz.

● Pilâv veya makarna türünden yemekleri pişirirken dibini tutturmuş olabilirsiniz. Bu tür tencereleri yıkarken tencereye su koyup, bir müddet kaynatırsanız, tencerenin kolaylıkla temizlendiğini görebilirsiniz.

bir hikayemiz var

BİR SAVAŞÇI KADIN

MEHMET BARAK

Ankara'nın kenar semtlerinden biri.

Kara Memed'in karısı, üçüne yeni basan Barış'ı kucakladığı gibi fırlamıştı evden. Elinde bir meşale vardı. Aynı sokakta birçok kapı ardı ardına açılıp kapandı. Kadınlı, çocuklu, erkekli grup giderek kalabalıklaştı. Sloganlar kulakları çınlatıyordu.

Mahalle halkı ayaklanmıştı. Açılan pencerelerden uzanan kafalar geceyarısına doğru, ellerinde meşalelerle yürüyen kalabalığı ilgiyle seyrediyordu. Kara Memed'in karısı en öndeydi. Adı Fatma'ydı, ama herkes onu öyle tanıyordu.

Kalabalık, sokağın başına geldiğinde durdu. Birkaç kişi ellerindeki bez pankartı, sahibi yazlığa çıkmış bir evin penceresine astı. Gezinen dolaşan ışıklar beyaz bez üzerine büyük harflerle yazılan kırmızı yazıyı aydınlattı :

«MHP ve ÜGD KAPATILSIN, FAŞİST YUVALAR DAĞITILSIN»

Kara Memed'in karısına yönelikti bakışlar. Tertip Komitesinin kararıyla o konuşacaktı. Kucağındaki Barış'ı yere indirdi. Sağ elinde yukarıya doğru kaldırdığı meşale, genç ve güzel yüzünü yüm ayrıntılarıyla ortaya çıkarıyordu. Konuşurken gür sesi sokak boyunca yankılanıyordu :

«Kardeşler, parababaları ,artık ülkeyi demokratik yöntemlerle idare edemiyorlar. Yokluk, karaborsa ve hayat pahalılığı biz yoksul insanları, işçileri, emekçileri, tüm dar gelirlileri biraz daha köşeye sıkıştırırken, bu gidişe dur diyenleri tek tek yakalayıp içeri tıkıyorlar. Ama bu kadarla da yetinmiyorlar, kanlı bir diktatörlük olan faşizmi yerleştirmek, hepimizi susturmak istiyorlar.»

Kara Memed'in karısının konuşmaları zaman zaman sloganlarla kesiliyordu. Sloganlar, en yaşlısından en gencine kadar uzanıyor, ellerindeki ışıkların aydınlattığı yüzlerinde ortak düşmanlarına karşı duydukları kini sergiliyordu.

Annesinin eteğine yapışan Barış, bir ona bakıyor, bir kalabalığa dönüyor, sonra düşünceli başını yere eğiyordu.

«Kardeşler, yokluk, karaborsa ve hayat pahalılığı parababalarını etkilemez. Çünkü bunu yaratan onlardır. Daha dün Koç'ların, Sabancı'ların işyerlerinde yapılan baskında üretimi kasıtlı olarak düşürdükleri ve stok yaptıkları açığa çıktı. Bir büyük ilaç patronunun ürettiği ilacın ölüme yol açtığını yazdı gazeteler. Ne ceza verdiler bu adamlara? Hiç! Bizler en doğal hakkımızı korumak ve geliştirmek için örgütlendiğimizde 'ya tam susturacağız, ya da kan kusturacağız' diyorlar. Hayır susmayacağız. Bugün çocuklarımız baba yolu gözlüyorsa, boşa değildir. Boşa değildir, o çocuk gözler görecek, o gözler, o kollar büyüyecek, faşizmi kan ve ateş denizinde boğacak.»

İnce bir blüz giymişti arkasına Kara Memed'in karısı. Rüzgâr saçlarını uçuşturuyor, ama üşümüyordu. Konuştukça konuşmak istiyordu. Mahallenin kulağı ondaydı. Konuşmaları pencerelerden odalara giriyor, tartışmalara yol açıyordu.

Emlâkçı Mustafa'nın evi, Kara Memed'in karısının konuştuğu yerin tam karşısındaydı. Karısıyla kızının pencerelerden aşağıya sarkmasına sinir olmuştu Emlâkçı. Televizyondaki filmin 'içine ettiklerini' düşünüyordu kendince. Bu yıl tıp fakültesini kazanan Uğur ise, aynı görüşte değildi :

«Baba, işte kadın... Kadın dediğin böyle olmalı. Çok cesur biri...»

«Ne olacak, kocasına bir araba sopa çekmişler, içeri tıkmışlar uslanmamış...»

«Bütün devrimciler böyle cesursa...»

«E, cesursa n'olacak?»

Uğur, babasına yanıt vermedi, güldü.

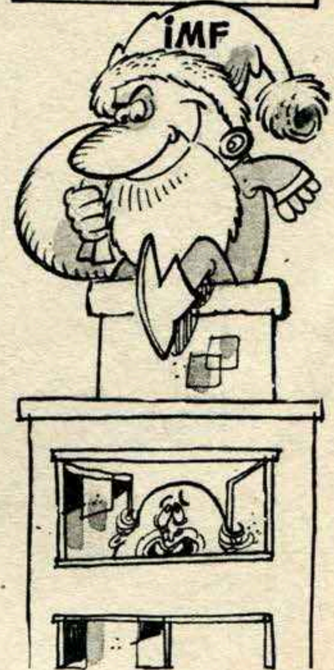
Kara Memed'in karısı «burada dağılıyoruz» dediği sırada uzaklardan birkaç el silah sesi geliyordu. Kimbilir hangi mahallede faşistler gene bir evi kurşunluyordu. Meşaleleri, astıkları pankartın çevresine yerleştirip sessizce dağıldı kalabalık.

Yıldızlar parlıyordu ...

ABD'NİN YENİ YIL ARMAĞANI

1980'İ KARŞILARKEN
İYİMSERİZ VE UMUTLUYUZ
ÇÜNKÜ BİZ HALKIZ,
ÇÜNKÜ BİZ HAKLIYIZ
VE BİZ YARINIZ...